

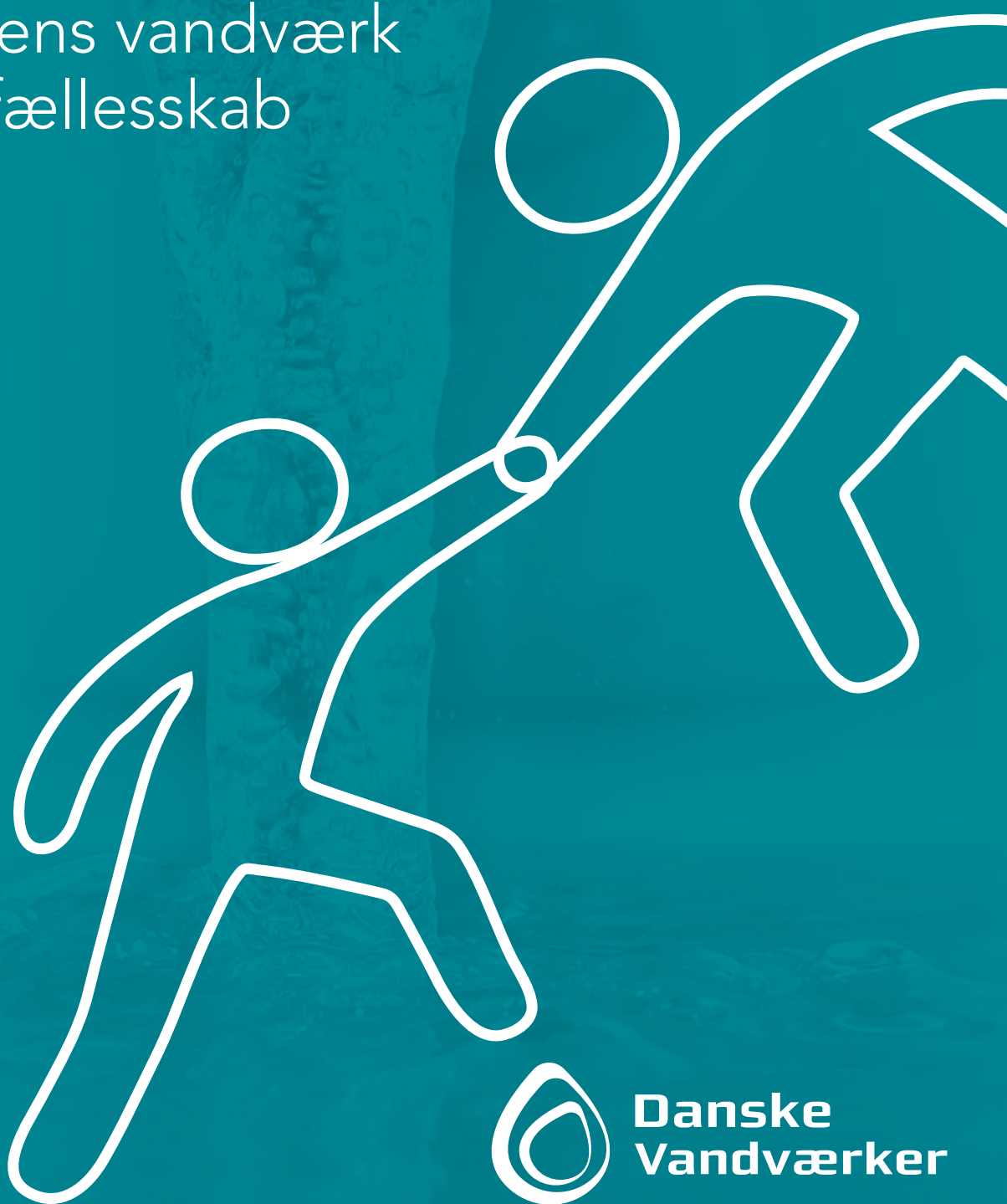
Nr. 248. Juni 2025

VANDPOSTEN

DANSKE VANDVÆRKERS MEDLEMSMAGASIN

Flere hænder til hannerne:

Fremtidens vandværk
kræver fællesskab

Danske
Vandværker

NIS2 sikker og ISO27001 certificeret

Overvåg og fjernstyr alt dit pumpeudstyr med en sikker cloud- løsning

Grundfos Connect er en komplet løsning, der bruger X.509 kryptering og 2-faktor godkendelse via SMS eller MS authenticator app.

Som verdens største pumpeproducent SKAL sikkerheden være i verdensklasse. Grundfos Connect lever derfor op til de vigtigste branchestandarder og IT-sikkerhedskrav. Grundfos vil også i fremtiden fokusere på de kommende IT-sikkerhedstandarder inden for kritisk infrastruktur, så som RED DA.

Lyder det interessant? Scan QR-koden nedenfor og book en gratis demo.

PS. Som medlem af Danske Vandværker får du 15 % i rabat på Grundfos Connect abonnementet.

Scan QR-koden eller
besøg grundfos.dk/connect

Poul Bøgelund Johansen
T: 4010 8022

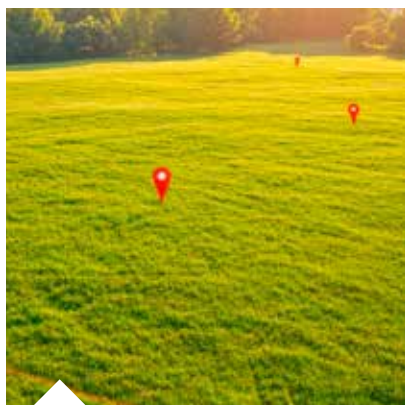
GRUNDFOS

Possibility in every drop

Indhold

19 Flere hænder til hanerne:
Fremtidens vandværk kræver
fællesskab

14 BNBO:
Hvad sker der nu?

39 Fordobling i salg
af PFAS-pesticider:
Meget alvorligt
problem

5	Leder
6	Vandbranchen skal være forberedt, så vi kan handle, når krisen rammer
8	Minister og skoleelever tager første spadestik i Aabybro
10	Lokal grøn trepart: 11 forslag til grundvandsbeskyttelse
13	Giv drikkevandet din stemme
14	BNBO: Hvad sker der nu?
17	Mød 'Kilden': Vores nye chatbot
19	Skoleelever lærer om vandets vej
21	Velkommen i vandværksbestyrelsen
22	Bestyrelsesmedlem i Region Syd: Synlighed om arbejdsopgaver
23	Guide: Sådan opretter I en borgergruppe
24	Løjt Kirkeby: Byhave på vandværkets BNBO
26	Mentorforløb baner vejen for nye bestyrelsesmedlemmer
28	Hvordan får vi flere til at engagere sig i vandværkerne?
31	Fokus på kompetencer i bestyrelseslokalet
32	Vandsamarbejde Vesthimmerland skal sikre rent drikkevand i fremtiden
34	Ny samtalemodel: Hvad giver demokratisk legitimitet?
35	GDPR: Sov godt om natten...
36	Det skrider til himlen: Manglende MitID spænder ben for grundvandsbeskyttelse
39	Fordobling i salg af PFAS-pesticider: Meget alvorligt problem
40	Grundvandsbeskyttelse og grønne løsninger må ikke blive et storbyfænomen
42	Lokalt engagement sikrer Krstrup Vandværk prisen som Årets Vandværk
45	Vil du bruge din fritid på noget livsvigtigt?
46	Korte nyheder
48	Vand og hygiejne hos minoerne
51	Igen i år er Danske Vandværker med på Folkemødet
52	Aktuelle arrangementer

SAMN FORSYNING VALGTE SAINT-GOBAIN IOT SOLUTIONS FREMTIDSSIKRERT IOT-SYSTEM FORBEDRER KUNDESERVICE OG MINDSKER VANDSPILD

SAMN FORSYNING FREMHÆVER DISSE FORDELE:

- **MINDRE VANDSPILD**
Utætheder kan findes hurtigt og muliggør en mere målrettet renovering af forsyningsledninger, så vandspil reduceres.
- **DIGITAL FJERNAFLÆSNING**
Kunderne skal ikke længere aflæse forbruget manuelt. Det sker automatisk med det nye system, hvilket skaber stor kundetilfredshed.
- **BEDRET FORSYNINGSSIKKERHED**
Den nyeste teknologi giver bedre data og hurtigere reaktion på eventuelle udfordringer i forsyningsnettet.
- **GODT FOR MILJØET OG ØKONOMIEN**
Muligheden for at reagere hurtigt sparer på ressourcerne. det gavner både miljøet og økonomisk.

ALEX PEDERSEN fra Samn Forsyning

"For os var de vigtigste faktorer i valget af det nye system at: Vi fik et fremtidssikret system. Implementeringstiden var relativt kort og til sidst prisen".

Læs og hør om Samns oplevelse og de mange nye fordele.

Kontakt os for at drøfte mulighederne for en smartere vandforsyning baseret på IOT-teknologi, der giver besparelse, maksimal handlefrihed og fleksibilitet.

Scan med mobilen
og læs mere om
vores helhedsløsning.

sg-iot.dk/vand/

Lars Bo Pedersen
Territory Manager Vand
SG IoT/BD VEST

+45 42 12 79 80
Lars.Pedersen3@bd.dk

Carsten R. Larsen
Territory Manager Vand
SG IoT/BD ØST

+45 42 12 75 47
carula@sgdd.dk

IOT SOLUTIONS
SMART DIGITALIZATION OF THE SUPPLY SECTOR

Smart Forsyning

Beredskabsplan:

“Hvad nu hvis” er ikke længere en mulig tanke – forberedelse er!

Jan Andersen
Landsformand

For et år siden bad myndighederne os alle sammen om at preppe livsfornødheder, så vi kan klare os selv i tre dage i privaten, hvis der opstår en krisesituation.

Krisen kan vise sig i form af strømsvigt, cyberangreb eller andet, der lammer samfundsmæssige vigtige forsyninger.

Og siden myndighedernes udmelding for et år siden, har vi set og oplevet det hele: Et hacket vandværk i Tureby-Alkestrup og nationale strømsvigt i Spanien, Portugal og Sydfrankrig.

Den geopolitiske situation kalder i den grad på et meget stort fokus på at få opdateret beredskabsplaner, men også på hvordan man kan opretholde forsyningssikkerheden i tilfælde af strømsvigt. I Danske Vandværker er vi langt forbi snakken om: “Hvad nu hvis”?

Rundt omkring på vandværkerne arbejder man meget konkret med at forberede sig på en krisesituation og med at opdatere

beredskabsplaner. Vand er en del af en meget lang og sammenhængende samfundsmæssig vigtig kæde, og hvis bare et led i kæden ikke fungerer, fordi man ikke har forberedt sig, så falder planen fra hinanden.

Mens denne leder skrives, har vi lige været vidner til omfattende strømnedbrud i Sydeuropa, som også lammede vandforsyningen. Vi har fået syn for sagen, og har nu set konsekvenserne.

Decentral vandforsyning er en styrke
Heldigvis har vi i Danmark en decentral vandforsyning, og det skal vi være glade for - især i en krisesituation.

Så hvis vi skulle blive ramt af et landsdækkende strømsvigt, så vil de mange nødgeneratorer, der står på de forbrugerejede vandværker, kunne sørge for frisk vand i hannerne hos forbrugerne efter dag tre. Og de vandværker, der har etableret solceller, endnu længere.

I efteråret spurgte vi alle medlemmer i Danske Vandværker om deres arbejde for at ruste sig til at opretholde forsyningssikkerheden.

Hele 73 procent af vandværkerne har mulighed for nødforsyning - hovedsageligt via nødstrømsgeneratorer. Desuden har en lang række vandværker solcelleanlæg

og er dermed rigtig godt stillet. Det gør mig meget fortrøstningsfuld midt i denne alvorlige tid, vi befinder os i.

Hvordan kan vi spille sammen med det nationale beredskab?

Men det siger sig selv, at nødstrømsgeneratorer har brug for diesel for at holde vandforsyningen kørende. Derfor er det helt oplagt at zoome ind på følgende spørgsmål:

Hvor lang tid kan vandværkerne holde leverancerne kørende? Hvornår og hvordan kan det kommunale og statslige beredskab hjælpe? For eksempel med at levere diesel? Og kan man forestille sig at beredskabet leverer drikkevand fra værket til centrale områder i lokalområderne?

Et andet relevant spørgsmål er, hvorvidt en længerevarende beredskabssituation også vil medføre, at der iværksættes rationering af drikkevandet? Må vandet så udelukkende bruges til at slukke tørsten og til madlavning? Og hvad med industrien og landbruget, der også har brug for vandleverancer?

Det er disse ubesvarede spørgsmål som Danske Vandværker følger tæt. Og vi er i stand til at kunne byde ind med konstruktive input i forhold til beredskabsfaglige problematikker og løsninger. ■

Vandbranchen skal være forberedt, så vi kan handle, når krisen rammer

Forberedelse og evnen og viljen til at blive kriseparat var omdrejningspunktet, da minister for samfundssikkerhed og beredskab, Torsten Schack Pedersen, tog mod Danske Vandværkers direktør, Lise Lotte Toft.

På mødet blev ministeren forsikret om, at beredskab og forsyningssikkerhed har Danske Vandværkers fulde opmærksomhed. Danskerne er blevet bedt om at forberede sig med vand til tre dage – men hvad så derefter?

”Vi forklarede ministeren, hvad der skal til, hvis vi fortsat skal kunne levere vand til danskerne i en krisesituation – og ikke mindst, at vi har tænkt os at gøre det”, siger Lise Lotte Toft og hun fortsætter:

”Jeg gik fra mødet med det klare indtryk, at forsyningssikkerhed bliver en stadig mere vigtig politisk dagsorden, og at vi skal kunne vise, at vi er robuste hele vejen rundt – også i en krisesituation”, fortæller Lise Lotte Toft.

Spillede kort med ministeren

Lise Lotte Toft fik også lejlighed til et spil kort med ministeren – vel og mærke vores beredskabsspil, som er udviklet for at få ideerne om beredskab og god forberedelse helt ud der, hvor ansvaret ligger, tanker skal tænkes og resultaterne skabes.

”Der var ingen vindere, men masser af refleksion. Blandt andet gik det op for Torsten Schack Pedersen, at det er hans datter og ikke ham selv, som får notifikationerne fra deres lokale vandværk, hvis der sendes beredskabsmeddelelser ud. Det sker, fordi ministeren har et arbejdsnummer tilknyttet Folketinget”, siger Lise Lotte Toft.

Bakker op om decentral vandforsyning

”Ministeren gav udtryk for, at han klart bakker op om vores lokale forankring. Han var også meget imponeret over håndteringen af cyberangrebet på Tureby-Alkestrup Vandværk før jul, hvor formanden for bestyrelsen Jan Hansen tog hurtigt affære. Ærligt og redeligt delte Jan Hansen, hvordan man IKKE skal gøre tingene. Det er vejen frem: Transparens og handling”, slutter Lise Lotte Toft. ■

/// ! Beredskab

Pris
50,-

Beredskab

Beredskabsspil

Danske Vandværker har udviklet et øvelseskoncept, der gør det let for vandværker at engagere sig i og teste deres beredskabsplaner.

Kan købes i butikken
danskevv.dk

Minister og skoleelever tager første spadestik i Aabybro

Minister for Grøn Trepert, Jeppe Bruus, planter træer med skoleelever fra Aabybro Skole.

Godt 44.000 træer skal plantes, når Aabyskoven skal udvides med 11 hektar. Fredag 21. marts tog trepartsminister, Jeppe Bruus, og skoleelever de første spadestik til skovudvidelsen, der blandt andet skal beskytte grundvandet.

I Aabybro, som ligger knap 20 kilometer fra Aalborg, fik 90 skoleelever fra 4. klasserne på Aabybro Skole en noget anderledes skoledag, da de fredag 21. marts var med til at plante de første 1.000 træer i en udvidelse af Aabyskoven.

Det forbrugerejede Aabybro Vandværk etablerede for år tilbage fredskov ved Aabybro og Biersted i samarbejde med Naturstyrelsen og Jammerbugt Kommune. Med udvidelsen på 11 hektar er vand-

værkets samlede skovareal på hele 146 hektar. Skoven øger biodiversiteten, giver flere rekreative muligheder og beskytter fremtidens drikkevand.

Et helt nyt grønt danmarkskort

Med den grønne trepartsaftale har regeringen og landbruget forpligtet sig til en historisk stor omlægning af landbruget.

Frem mod 2045 skal omkring 10 procent af Danmarks samlede areal omdannes

til skov og natur. Det indebærer blandt andet udtagning af 140.000 hektar kulstofrige lavbundsjord, 250.000 hektar ny skov, heraf 100.000 hektar urørt skov, samt støtte til øvrig arealomlægning, herunder vådområder og ekstensivering. Der er med Den Grønne Trepert en helt oplagt mulighed for at samtænke interesser og beskytte vores grundvand – præcis som man har gjort med Aabyskoven.

”En af de vigtigste prioriteter for mig som minister er, at danskerne har rent drikkevand. Derfor er det afgørende, at vi finder den rette organisering, så drikkevandet får en central position. Vi har aftalt en historisk omlægning af Danmarks areal for at hjælpe et trængt vandmiljø, sænke klimabelastningen og give langt mere plads til naturen. Vi skal sikre bedre vilkår for biodiversitet og beskytte vores

Med skovudvidelsen på 11 hektar vil der blive plantet 44.000 træer.

Træer gavner CO₂-regnskabet

Den nye skov bliver blandet løvskov med hyld, birk, røn, hassel, eg og den lidt mindre kendte busk kvalkved.

Ved skovrejsning bindes CO₂. Der bindes i gennemsnit cirka 10 tons CO₂ årligt per hektar i de første 100 år af en skovs liv. En gennemsnitlig dansker udleder i omegnen af 10 tons CO₂ hvert år.

drikkevand. Det er en stor opgave – og den skal vi løse i fællesskab. Kommunerne har det lokale overblik og kendskab til de områder, der bør prioriteres. Derfor får de til opgave i lokale grønne treparter sammen med repræsentanter fra de lokale landbrugs- og naturorganisationer at lave lokalt forankrede omlægningsplaner for at sikre det samlede formål”, sagde Jeppe Bruus, minister for Grøn Trepert, i januar-udgaven af Vandposten.

En langsigtet investering

Skovrejsningen finansieres gennem en model, hvor Jammerbugt Kommune betaler 10 procent, Naturstyrelsen 40 procent, og Aabybro Vandværk de resterende 50 procent. Vandværket har i alt investeret 15 millioner kroner i udvidelsen af Aabyskoven og Bierstedskoven, mens Naturstyrelsen har været ansvarlig for planlægning, beplantning og vedligehold.

”Skovudvidelsen beskytter vores nuværende borer – og giver os mulighed for at udvide i fremtiden, hvis der bliver behov for at hente mere vand. Det er en vigtig investering i forsyningssikkerheden”, siger vandværkets formand, John Trudslev.

Vandværket havde lidt på bogen, og derudover bliver hver forbruger årligt opkrævet 338 kroner plus moms oven i vandregningen. Vandværket har valgt, at der er tale om et fast beløb for alle

forbrugere uanset vandforbrug. Skovrejsningsbidraget opkræves foreløbigt i 10 år og begyndte i 2020. Det er Naturstyrelsen, som ejer jorden, men vandværket har råderetten i forhold til vand.

”Det er en billig pris for rent drikkevand. Og det virker. I 2007 målte vi 62 milligram nitrat i en overvågningsboring. I 2020 var det faldet til 0,3 milligram”, fortæller John Trudslev og fremhæver samtidig skovens rekreative værdi for lokalområdet.

Når samarbejde bliver til grøn handling

Også Danske Vandværkers landsformand, Jan Andersen, var mødt op for at være med til indvielsen.

”Jeg tager hatten af for Aabybro Vandværk, der er et glimrende eksempel på,

hvilke gevinster man kan hente, når man samarbejder. Det viser samtidig også, hvordan natur og grundvandsbeskyttelse kan gå hånd i hånd”, siger Jan Andersen.

Med Den Grønne Trepert skulle vi gerne se mange flere eksempler på, at skov og natur kommer drikkevandet til gode.

”Det er afgørende, at grundvandsbeskyttelsen spiller en central rolle i arealomlægningen. Vi har en oplagt mulighed for at slå flere fluer med et smæk – og den skal vi gribe. Med mere end 2.000 drikkevandsselskaber fordelt over hele Danmark er der betydelige gevinster at hente og mange hektarer at omlægge. Derfor skal vandværkerne indgå direkte i omstillingen i alle områder af Danmark, så vandforbrugernes stemme bliver en del af både organisering og udmøntning af aftalen”, siger Jan Andersen. ■

Landsformand, Jan Andersen, og minister for Grøn Trepert, Jeppe Bruus.

Lokal grøn trepart: 11 forslag til grundvandsbeskyttelse

”Kan vi – alle vandværkerne i Gribskov Kommune – invitere os selv med i drøftelserne i den lokale grønne trepart? Vi har nogle gode ideer, der kan skabe mere grundvandsbeskyttelse, når der skal peges på arealer, der skal tages ud af produktion i forbindelse med arbejdet i den lokale grønne trepart?”

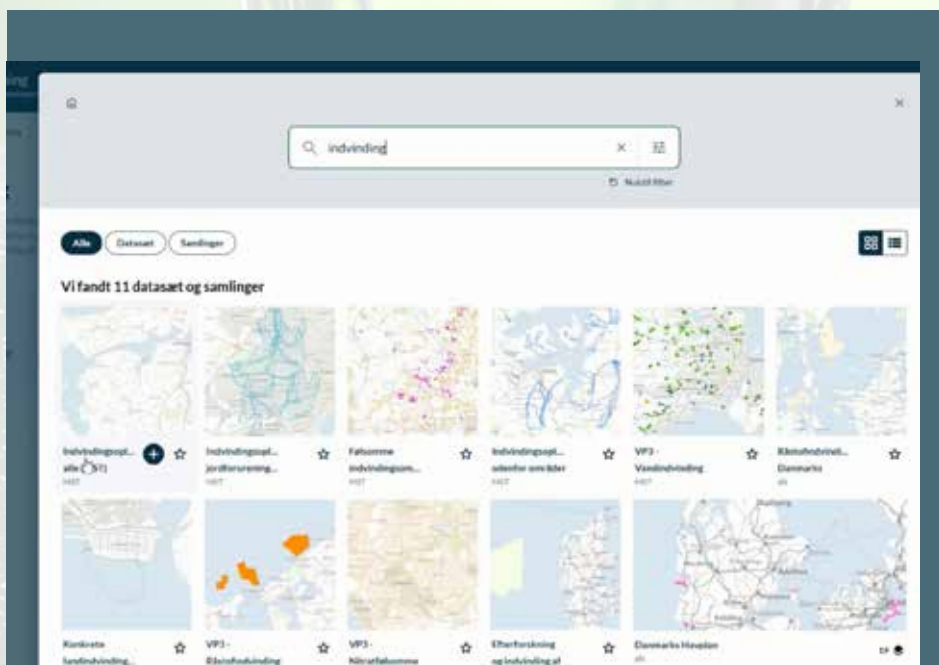
Sådan skrev bestyrelsen for Kontaktudvalget for Vandværkerne i Gribskov Kommune til byens borgmester.

Men det kom der ikke noget ud af, fortæller formanden for kontaktudvalget, Peder Andersen:

”Vi vil meget gerne gøre vores indflydelse gældende, så vi fremsender efterfølgende også nogle udklip fra Danske Vandværkers temaside om Grøn Trepert, som beskriver forskellige muligheder. Men det kom der stadig ikke en mulighed for deltagelse ud af. Vi har et godt lokalt kendskab, og vi mener bestemt, at vi kan byde ind med brugbar viden og bud på løsninger”.

Vandværker og Danmarks Naturfredningsforening i fælles front

Vandværkerne i Gribskov henvendte sig til den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening (DN). Tidligere har de to foreninger afleveret et fælles høringssvar til kommunens indsatsplan for grundvandsbeskyttelse og er i det hele taget meget på linje med hinanden.

MARS-kortet

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har lanceret en ny digital platform, der samler og understøtter indsats på arealer, som bidrager til at indfri de nationale mål i aftalen om implementering af et Grønt Danmark.

I Gribskov har de brugt MARS-kortet til at finde områder, hvor vandværkernes indvindingsopland overlapper med miljø- og naturområder. På Danske Vandværkers hjemmeside finder I en guide til, hvordan I arbejder i MARS-kortet.

Gå ind på: danskevv.dk > Viden > Grundvandsbeskyttelse og grøn trepart > Grøn trepart > Grundvandsbeskyttelse > Lokale grønne treparter – drikkevandsområder kan slås til i MARS-kortet

Peder Andersen

Formand i Kontaktudvalget for Vandværker i Gribskov Kommune.

Formand i Vejby Vandforsyning. Med 3.700 forbrugere er det et af de største vandværker i kommunen.

Der er i alt 15 vandværker i Gribskov Kommune.

“Vandværkerne gav mig grønt lys til at samarbejde med Christian Laursen, bestyrelsesmedlem i DN Gribskov, om at udarbejde et fælles forslag, der kan understøtte udtagningen af jord”, fortæller Peder Andersen.

Efter et par møder, hvor Christian Laursen og Peder Andersen udvekslede erfaringer og brugte de forskellige informationslag i MARS-kortet, lå der et færdigt forslag.

“Forslaget er præsenteret for bestyrelsen i kontaktudvalget, som tog godt imod det. Vi har peget på 11 grundvandsdannende områder, hvor der er mulighed for at lave solid beskyttelse af grundvandet. Gribskov-forslaget omfatter cirka 4.000 hektar jord, og hvem ved: Måske landskabet i Gribskov Kommune kommer til at se meget anderledes ud allerede om få år”, fortæller Peder Andersen.

“De 11 forslag er rigtige gode bud på arealer, der bør prioriteres og veksles til indsatser såsom skovrejsning, økologisk landbrug eller naturudlæg. Jeg håber naturligvis, at man vil tage positivt imod vores forslag, og at det bliver en del af de kommende forhandlinger”, siger Peder Andersen.

Forslagene skal være færdige før sommerferien

Peder Andersen opfordrer andre vandværker og vandråd til at koble sig på de lokale naturfredningsforeninger. Han understreger, at arbejdet haster, da alle forslag skal afleveres inden sommerferien.

“De lokale afdelinger af Danmarks Naturfredningsforening er villige til at lukke os ind, og en alliance med dem giver vandværkerne en mulighed for at blive hørt”, lyder det fra Peder Andersen.

Efter sommerferien begynder prioriteringen og forhandlingerne om arealomlægningen, og ved årets udgang skal de 23 lokale grønne treparter have regnestykket til at gå op. En plan for omlægningen af de 390.000 hektar landbrugsjord skal ligge klar. I 2026 starter forhandlingerne med lodsejerne. ■

JH DYK DYKKER- & INSPEKTIONSFIRMA

Tank inspektion med rengøring!

Vi har siden 2001, arbejdet med **inspektion** af rentvandstanke og højdebeholdere på vandværker, over hele landet.

Rengøring af tankbunden udføres samtidigt, og det gøres mens værket er i drift.

Du får en sagkyndig vurdering af tanken, samt **tilstandsrapport** med billede og videomateriale, som **dokumentation** overfor forbrugere og myndigheder.

Ring gerne for spørgsmål, eller se vores hjemmeside side, for meget mere info.

JH-Dyk – Dykker og inspektionsfirma.
www.jh-dyk.dk TLF. 4082 3000
Clausholmvej 27g, 8960 Randers • Tlf.: 40 82 30 00 • Mail: jh@jh-dyk.dk

Kontorhjælpens' Vandværksadministration

Lad os klare administrationen af **dit** vandværk

- Du kan sikkert bruge tiden på noget andet!

- Alle former for bogføring
- Flytteopgørelser
- Kontrol af indbetalinger
- Udsendelse af opkrævninger
- Årsregnskaber
- Betaling af fakturaer
- Varetagelse af forbrugerkontakt

Joan Lindbjerg
Rybjergvej 20 st.
7870 Roslev
E-mail: post@kvva.dk
Telefon: 97 74 12 00
www.kvva.dk

Vi står stærkere i fremtiden

Som en del af **ENVATEK** kan vi løse alle projekter indenfor drikkevand og være din primære kontakt i forbindelse med:

- Design og projektering
- Procesgaranti
- Styring og automatik
- Idriftsættelse
- Service og vedligeholdelse

Læs mere på
vandogteknik.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker A/S

- Brøndboring
- Tilstandsvurderinger
- TV-inspektioner
- Service
- Udføringer
- Rustfrit arbejde
- Råvandsstationer
- Sløjfninger

Spånnebæk 5-7, 4300 Holbæk ◦ Tlf: +45 59 44 04 06 ◦ broeker@broeker.dk ◦ www.broeker.dk

Giv drikkevandet din stemme

Kommunalvalget 18. november 2025 nærmer sig med hastige skridt. Når vi stemmer til kommunalvalget, handler det ikke kun om skoler, ældrepleje og infrastruktur. Det handler også om noget så grundlæggende som rent drikkevand.

I Danmark har vi noget af verdens bedste vand, men det er ikke en selvfølge. Pesticider, PFAS og andre miljøfremmede stoffer truer vores drikkevand, og derfor er det afgørende med politisk opbakning til grundvandsbeskyttelse.

Rent drikkevand kræver lokal handling

Den politiske opbakning er ikke kun vigtig på Christiansborg. Kommunalpolitikere sætter rammerne for grundvandsbeskyttelsen. Det er i byrådene, at mange beslutninger om arealanvendelse, klimatilpasning og miljøhensyn træffes.

Vi har i den grad brug for politikere, som vil stå på mål for en effektiv beskyttelse af vores grundvand. Nogle steder vil det kræve upopulære beslutninger – derfor er det nødvendigt med stærke og handlingsparate politikere, der vil prioritere vores drikkevand.

Når du går til stemmeurnerne 18. november, har du mulighed for at vælge en lokal kandidat, der vil prioritere drikkevandet. Din stemme kan dermed være med til at sikre, at kommende generationer også kan nyde rent vand fra hanen.

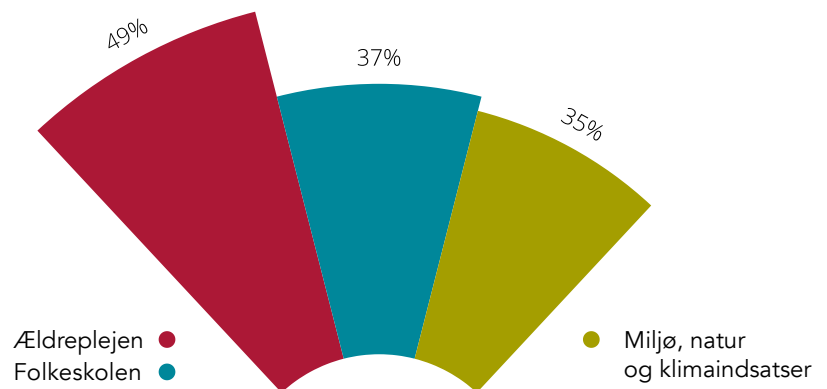
Godt drikkevand skal være en folkesag

Traditionelle velfærdsemner, som ældrepleje og folkeskole, fylder fortsat for vælgerne. Men miljø, natur og klimaindsatser er også blandt topprioriteterne for

vælgerne, når de skal sætte deres kryds til kommunalvalget.

Det viser en rundspørge, Epinion har lavet for DR og Altinget. Her er vælgerne blevet bedt om at pege på de tre vigtigste lokalpolitiske emner, som kommunalpolitikerne skal tage sig af.

Prioriteringen af miljø, natur og klimaindsatser ligger i god tråd med kommunalvalget i 2021, hvor en anden måling, som Epinion foretog for Danmarks Naturfredningsforening, havde grønne initiativer og drikkevand som det, der optog vælgerne mest. Dengang mente hver fjerde vælger, at det var absolut vigtigst, at deres kommende kommunalbestyrelse fokuserede på at sikre rent drikkevand. ■

Kilde: Epinion for Altinget og DR. November 2024.

Drikkevandet må ikke drukne i valgkampen

Skal jeres vandværk også være synligt i forbindelse med kommunalvalgets lokale debatter?

Der er ganske enkelt brug for gode, lokale kræfter, der kan tale drikkevandets sag i valgkampen.

Tag en snak i bestyrelsen om, hvad I kan gøre for at give drikkevandet en stemme i valgkampen. Det kan også være en god ide at alliere jer med andre vandværker i området og skrive et fælles opråb til lokalavisen.

Efter sommerferien er vi klar med inspiration til pressemeddelelser, debatindlæg og andre værktøjer til valgkampen.

BNBO: Hvad sker der nu?

Hver sommer fra nu: Ny BNBO-udpegning

Efter flere år med forhandlinger om frivillige aftaler i BNBO har kommunerne siden årsskiftet skulle udstede påbud, som forhindrer brug af pesticider inden for de BNBO'er, hvor der ikke allerede er indgået aftaler.

Men det gælder kun for de ca. 2.650 BNBO'er, der på nuværende tidspunkt er vurderet til at skulle beskyttes.

For processen stopper ikke her: Hver sommer vil der komme en ny udpegningsbekendtgørelse, som fastlægger, hvilke områder kommunerne skal lave nye risikovurderinger for.

Det kan være i tilfælde af genberegning af BNBO, hvis der er sket ændringer i indvindingen eller for områder, hvor der er nye borer.

1,5 årig proces følger hver ny udpegning

Den årlige udpegning vil blive fulgt op af en 1,5 årig proces, hvor kommunerne først får et år til at risikovurdere områderne.

På papiret har vandværker og lodsejere så efterfølgende seks måneder til at indgå frivillige aftaler og få dem tinglyst.

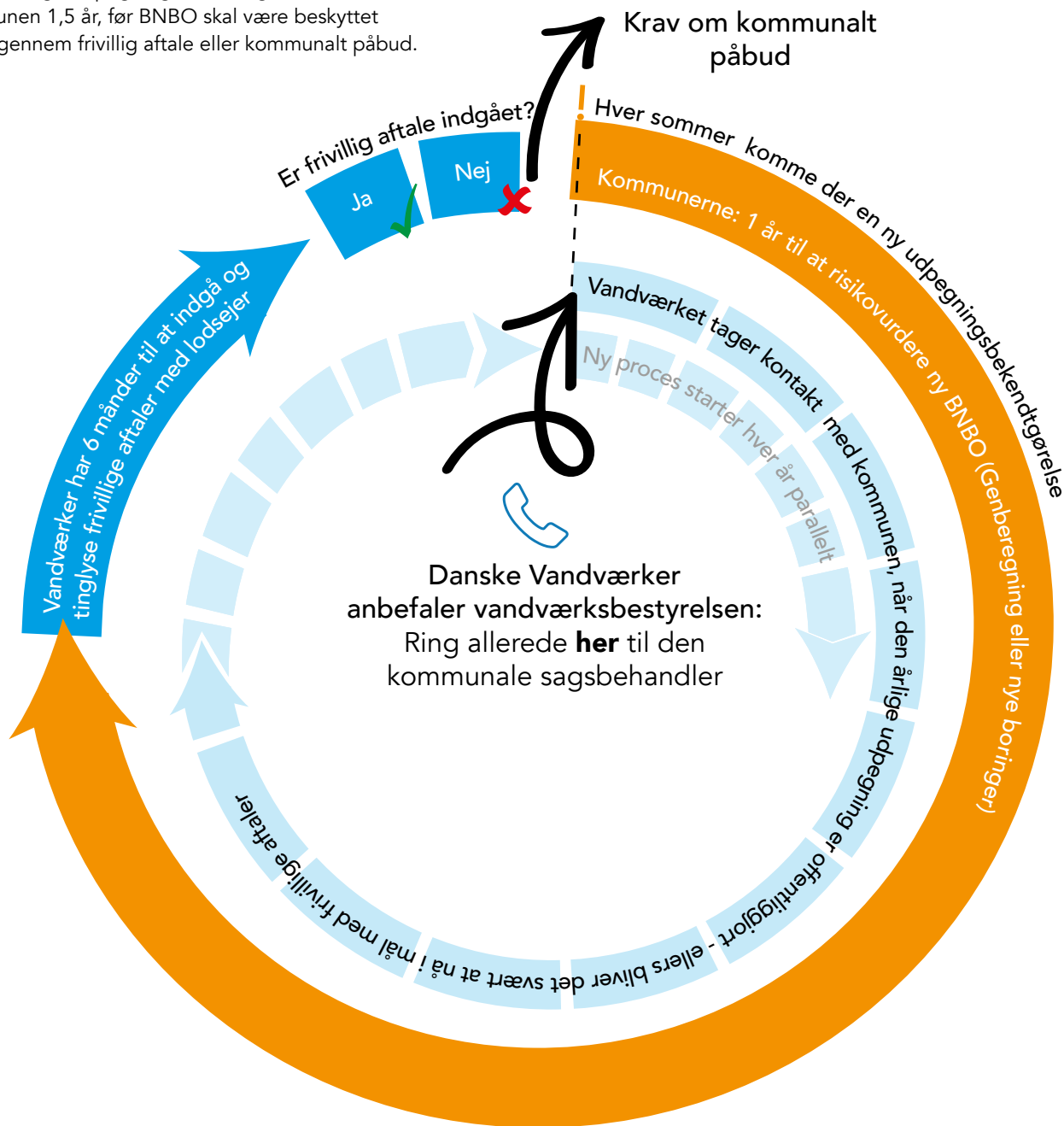
Men i praksis bliver det en stort set umulig opgave at nå inden for et halvt år.

Derfor opfordrer Danske Vandværker til, at vandværksbestyrelserne allerede når udpegningsbekendtgørelsen offentliggøres tager kontakt til den relevante kommunale sagsbehandler for at få afklaret, om det er forventningen, at der skal ske en beskyttelse af BNBO.

Det giver den frivillige proces og vandværkernes mulighed for medindflydelse de bedst mulige vilkår. ■

Proces for BNBO

Fra den årlige udpegningsbekendtgørelse har kommunen 1,5 år, før BNBO skal være beskyttet enten gennem frivillig aftale eller kommunalt påbud.

Har kommunen indgået frivillig BNBO-aftale uden om vandværket?

Nogle kommuner har valgt at sende frivillige aftaler, som de har indgået med lodsejerne, til vandværkerne for kommentering i stedet for at varsle et påbud.

Men: Kommunerne skal ikke indgå frivillige aftaler på vegne af vandværkerne. De skal i stedet udstede et påbud, så vandværket kender sin retsstilling og har mulighed for at klage over erstatningens størrelse gennem taksationssystemet. Hvis en frivillig aftale indgås uden vandværkets medvirken, risikerer vandværket at blive bundet af vilkår, som det ikke

har haft indflydelse på, og at skulle betale en erstatning, det heller ikke har haft mulighed for at påvirke.

Det er uacceptabelt og i strid med lovens intention, hvilket Miljøministeriets departement også har bekræftet i et svar til Danske Vandværker.

Kontakt Danske Vandværkers rådgiver, hvis I har oplevet at kommunen har indgået en frivillig aftale på jeres vegne.

Har vandværket modtaget et påbud fra kommunen om betaling af BNBO-erstatning til lodsejer?

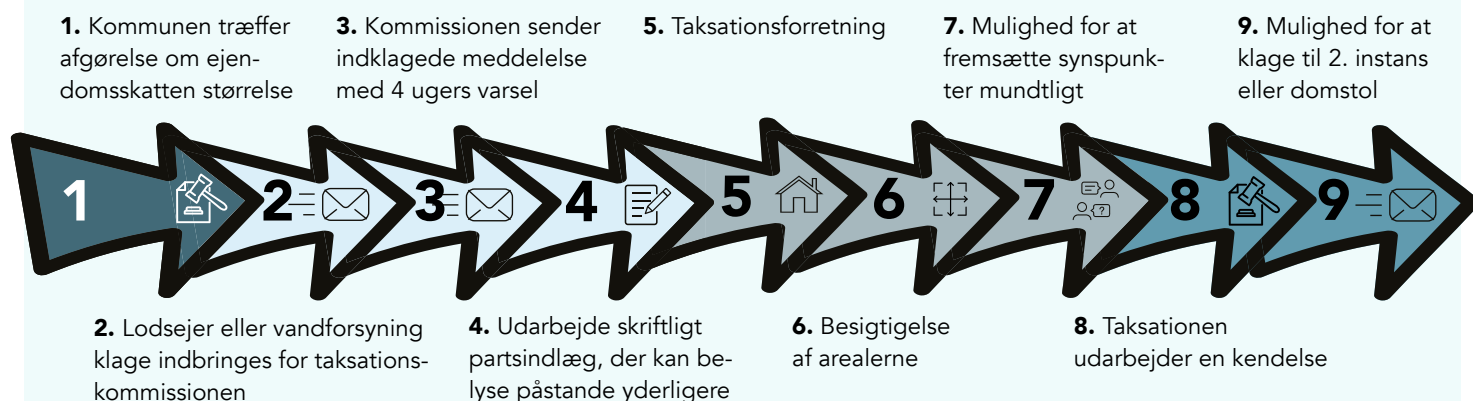
Og er vandværket ikke enig i den fastsatte kompensation, som vandværket er pålagt at skulle betale?

Så har vandværket mulighed for at klage over kompensations størrelse til taksationsmyndighederne.

På Danske Vandværkers hjemmeside er der et baggrundsnotat, som løbende bliver opdateret, og som kan bruges til baggrund for at klage.

danskevv.dk > Viden > Grundvandsbeskyttelse og grøn trepart > BNBO > BNBO-vejledning til vandværkets mulighed for at klage

Taksationsprocessen

25 kommuner er meldt til Ankestyrelsen

Kommunerne skulle pr. 1. marts 2025 have udstedt påbud i alle de BNBO'er, der på nuværende tidspunkt er vurderet til at skulle beskyttes.

Men langt fra alle kommuner var i mål inden for deadline.

Danske Vandværker og Danmarks Naturfredningsforening gjorde i december 2024 opmærksom på, at en lang række kommuner planlagde ikke at overholde de i loven fastsatte tidsfrister. Miljøministeren har siden fulgt udviklingen tæt

og varslet, at det ville få konsekvenser at ignorere miljølovgivningen.

1. april i år meldte ministeren så 25 af de kommuner, der ikke var nået i mål, til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen er nu i gang med at tage stilling til, om der kan rejses tilsynssager mod kommunerne.

Mød Kilden: Vores nye chatbot

Kilden kan hjælpe dig med at besvare dine spørgsmål, sætte dig i kontakt med den rette medarbejder og meget mere.

Med Kilden håber vi, at du oplever en hurtigere og bedre service. Chatbotten står til rådighed 24/7 – og kan hjælpe dig godt videre, uanset om du har spørgsmål til vandanalyser, it-sikkerhed eller et af vores mange arrangementer.

Selvom Kilden er en avanceret chatbot, er der stadig ting, den ikke kan. Har du spørgsmål, som Kilden ikke kan svare på, bliver du guidet videre til vores rådgivere, der står klar til at hjælpe dig i vores almindelige åbningstider.

Hvorfor en chatbot?

Danske Vandværkers sekretariat modtager over hundrede opkald hver uge. Mange vandværker har tilbagevendende spørgsmål, som kan besvares hurtigt og effektivt digitalt. Her kan chatbotten hjælpe – og dermed give sekretariatet mere tid til at gå i dybden med de mere komplekse situationer.

Med Kilden får du dermed et værktøj, der kan hjælpe, uanset tidspunktet på døgnet. Det betyder mindre ventetid og en mere smidig service.

Hvad kan du spørge Kilden om?

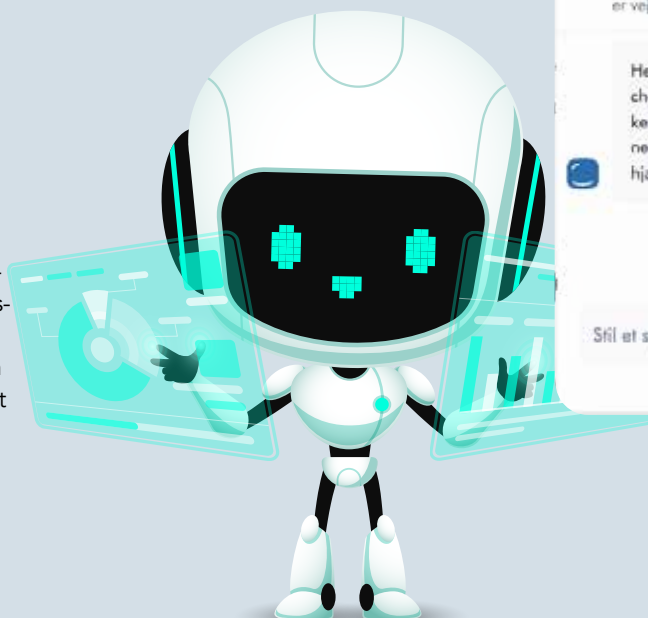
Du kan stille spørgsmål om alt inden for Danske Vandværkers fagområde. Det gælder spørgsmål om jura, teknik, grundvandsbeskyttelse og andre faglige emner. Men det er ikke helt ligegyldigt, hvordan du spørger. Jo mere præcist, du stiller dit spørgsmål, jo mere præcist kan Kilden

svare. Start gerne med at præcisere hvilket emne, du vil spørge om, så kommer Kilden hurtigere på sporet.

Udvikles løbende

Husk, Kilden er 'ny i job' og som med alle andre, er der i starten en læringsfase, hvor vi løbende tilpasser og bliver klogere.

Vi håber, at du vil tage godt imod Kilden – og bære over med den, hvis den kommer på dybt vand. Husk endelig at vurdere kvaliteten af de svar, du modtager, når du benytter dig af den. ■

Kilden erstatter ikke juridisk rådgivning

Svarene fra Kilden er vejledende. Kilden kan ikke og skal ikke erstatte juridisk rådgivning. Derfor bør du altid kontakte en af vores rådgivere ved fortolkningsspørgsmål.

Hvis Kilden ikke kender svaret, eller hvis der er tvivl om, hvorvidt svaret er det rigtige, så kan Kilden i stedet henvise dig til en medarbejder, der kan hjælpe dig videre.

Danske Vandværker kan hverken direkte eller indirekte gøres ansvarlige for fejl eller undladelser, der foretages af chatbotten. Det er således alene brugeren, der er ansvarlig for brugen af de svar, der leveres, og såfremt der er tvivl, må en rådgiver kontaktes. Det anbefales altid at få konkret rådgivning af vores rådgivere, når sagen er kompleks, der er tvivl om informationer eller sagen kræver, at informationer bliver bekræftet.

Landsdækkende specialister i brøndboring og totalløsninger

Vand Gruppen er specialister i brøndboring og totalløsninger til vandværker.
Vi sikrer rent vand året rundt igennem vores moderne udstyr og højt specialiserede medarbejdere.

- Vandværksboringer
- Sløjfning af gamle boringer
- Renovering af boringer
- Rørføringer i rustfri
- Eftersyn af pumper
- Rensning / Desinficering
- Råvandsstationer
- Hydropuls
- TV-inspektion
- SRO styretavler
- Renovering & nybygning af værker

📞 Kontakt os

Hammel 86 96 42 61

Herning 97 12 02 22

Kolding 74 56 11 11

Frederikshavn . 98 42 33 51

Skoleelever lærer om vandets vej

Hvordan kommer vores drikkevand egentlig frem til hanen? Det spørgsmål fik eleverne på Allindelille Friskole svar på, da formanden for Skee Vandværk lagde vejen forbi.

Det blev alt andet end en almindelig skoledag, da Allindelille Friskole fik besøg af Skee Vandværk. Lars Bo Hansen, formand for det lokale forbrugerejede vandværk, tog eleverne med på en spændende rejse ind i vandets verden.

Under besøget blev der sat fokus på, hvor vigtigt det er at værne om grundvandet – og så fortalte han om vandets vej fra grundvand til vandhane. Det gav anledning til flere aha-oplevelser hos skoleeleverne.

Fremtidens vandforbrugere

Besøget på Allindelille Friskole er en del af Skee Vandværks indsats for at engagere kommende generationer i vandværkets arbejde. Formålet er at skabe en større bevidsthed blandt unge om vandets værdi og den fælles forpligtelse, vi har til at beskytte vores drikkevand.

”Jeg tror, at det er en sund øvelse for eleverne. Det er godt at få en forståelse for, hvor tingene kommer fra – som med maden i køledisken. Men det handler selvfølgelig også om at sikre fremtidens vandforsyning. Hvis vi skal have en chance for at finde nye kræfter til bestyrelsen, så er vi nødt til at fortælle om, hvad vi laver, og hvorfor vi gør det. Tænk hvis bare én i forsamlingen på et tidspunkt ender i et vandværk. Vi håber, at besøget har plantet et frø hos eleverne, og at de i fremtiden vil tænke over, hvor de får deres vand fra”, siger Lars Bo Hansen og fortsætter:

”Jeg er panisk angst for at ende i en situation, hvor vi må kaste håndklædet i ringen, og derfor blive ædt op af den nærmeste større forsyning. Det ville være det værste for mig. Derfor har jeg brugt en del energi på at tænke over, hvordan vi undgår den situation. Mit bedste bud er, at vi skal skabe en interesse for vandværket, og her er skolebesøg en af indsatserne”, siger Lars Bo Hansen.

Bevidsthed om vandets værdi

Rent drikkevand er en ressource, vi ofte

tager for givet. Det kunne eleverne godt ikke genkende til – og de blev også noget overraskede, da de hørte, at de faktisk er medejere af det lokale vandværk.

”Eleverne havde hørt om PFAS, men PFAS-pesticider var nyt for dem. Det bruger man stadig på markerne, og det kunne de ikke helt forstå var tilladt. Når de samtidig hører, at vandværket er forbrugerejet, og at det derfor også er deres vandværk, så kan man godt mærke, at de fik en vis ansvarsfølelse. Det gav anledning til en god snak om grundvandsbeskyttelse og vandbehandling”, siger Lars Bo Hansen, der håber, at eleverne også vil snakke med deres forældre om vandværket og deres drikkevand. ■

Lars Bo Hansen besøgte Allindelille Friskole 18. februar for at fortælle eleverne om deres drikkevand.

Gør som 170 vandværker - Vælg Kalkknuseren!

- 💧 Det miljørigtige valg
- 💧 Ingen kemi tilsættes jeres drikkevand
- 💧 Prisvenlig løsning
- 💧 Vi knuser kalken med impulser, så den ikke sætter sig fast
- 💧 Ingen service-kontrakter eller udgifter til vedligeholdelse
- 💧 Monteres uden på røret - Er ikke videregående vandbehandling

Skriv dig op til en gratis test på vandværket: Kontakt Charlotte på ch@amtech.dk

www.kalkknuser.dk

Tlf.: (+45) 44 94 33 08

AMTech
kalkknuser

Den danske vandsektor er under angreb: Er I rustet til at modstå cybertruslen?

Udenlandske hackere intensiverer deres angreb på danske vandværker. TD-K A/S tilbyder skræddersyede cybersikkerhedspakker, der matcher Danske Vandværkers anbefalinger. Omfattes I af NIS2, kan vi også hjælpe jer med at blive compliant!

Anbefalet af Danske Vandværker

Vidste du, at medlemmer af Danske Vandværker får fordelagtige priser på vores løsninger?

💬 Kontakt os i dag på telefon +45 70266900

📧 eller send os en mail på nis2@td-k.dk og hør mere!

Scan QR-koden
og læs mere

Velkommen i vandværksbestyrelsen

Sådan kommer du godt i gang!

Masser af medlemsfordele fra første dag

Når du bliver valgt ind i bestyrelsen i dit vandværk, følger der en masse ansvar og opgaver med. I Danske Vandværker har vi stribet af medlemstilbud på hylderne, så du kan komme godt fra start.

RÅDGIVNING OG VIDEN

Rådgivning, skabeloner og værktøjer

Få viden, skabeloner og værktøjer om vandværksdrift, bestyrelsesarbejde, grundvandsbeskyttelse, it-sikkerhed og mange andre relevante emner. Se mere på danskvev.dk > Viden.

Du kan også ringe til vores rådgivere og få svar på dine spørgsmål – eller spørge chatbotten 'Kilden'.

Hvad sker der i vandbranchen

Få information om aktuelle emner i Vandposten, nyhedsbreve, hjemmeside og sociale medier – vi giver dig viden om både faglige og politiske emner.

Se flere medlemsfordele danskvev.dk > Dit medlemskab > Medlemsfordele

Tilmeld dig
nyhedsbrevet

KURSUS OG NETVÆRK

Det gode bestyrelsesarbejde

Kursus, hvor du med udgangspunkt i 'Kodeks for godt bestyrelsesarbejde' får en grundig uddannelse i bestyrelsesarbejdets opgaver og ansvar.

Vandværksjura og regler

Introduktion til gældende love og regler indenfor vandværksdrift og krav til indhold i vedtægter og regulativ.

Vandværksøkonomi og bogføring

Få styr på reglerne om regnskabsføring, og hvordan man udarbejder budget, årsregnskab og takstblad.

Fagmesser tre steder i Danmark

Vandbranchen er i rivende udvikling, og vi skaber rammerne for, at du kan møde leverandører og se og høre om de nyeste produkter.

E-LEARNING, NÅR DU HAR TID

Ny i bestyrelsen

Basiskursus: Du får en grundlæggende forståelse for det ansvar og de opgaver, der følger med som bestyrelsesmedlem i et vandværk.

Grundlæggende vandforsyning

Få en introduktion til den grundlæggende vandværksdrift, de gældende love og regler på vandområdet og hygiejne og beredskabsplan.

Er du oprettet på Min Side?

Husk også at blive oprettet på Min Side og tilmeld dig vores nyhedsbrev. Når vi har dine kontaktoplysninger, er du sikker på at få informationer fra os.

Bestyrelsesmedlem i Region Syd: Synlighed om arbejdsopgaver

I Danske Vandværkers Region Syd har man listet de arbejdsopgaver op, som følger med en bestyrelsespost. En af opgaverne er udvikling af regionen med fornyelse af strategi og vision.

De seneste år har Region Syd haft brug for at trække på deres suppleanter, men af forskellige årsager har de takket nej. I perioder har bestyrelsen bestået af fire personer, men heldigvis er det lykkedes at komme op på fuld bemanding.

Den oplevelse har fået regionens formand Thorkild Jensen til at tænke over, om det ikke er en god ide at være åben om krav og opgaver, når man bliver valgt til bestyrelsen enten som medlem eller som suppleant. Resultatet er en liste med 12 arbejdsopgaver.

“De personer, der er interesseret i bestyrelsesarbejdet, kan se, hvilke opgaver bestyrelsen udfører - og det er faktisk en del”, siger Thorkild Jensen og fortsætter:

“Jeg er helt med på, at listen kan virke afskrækkende for nogle, men jeg melder også meget tydeligt ud, at man ikke behøver at deltage i det hele. For eksempel kan deltagelse i vandrådsmøder deles mellem os. For det er vigtigt, at vi i bestyrelsen er udadvendte og følger med i både udfordringer og muligheder, som optager vandværkerne og vandrådene”.

I Region Syd overvejer de i øjeblikket at invitere suppleanterne med til bestyrelsesmøderne.

“Fordelen er, at de vil blive klædt godt på og få indsigt i arbejdet. Desuden kan de byde ind med ideer og viden, så vi får et endnu bedre udgangspunkt for at træffe beslutninger”, siger Thorkild Jensen.

I Lunderskov Vandværk, hvor Thorkild er formand, har de gode erfaringer med at invitere suppleanterne til møderne.

“De får et større ejerskab til tingene, og vi får gode debatter, fordi alle bidrager med input og viden. Det er meget værdifuldt”, forklarer Thorkild Jensen.

Region Syd er på udkig efter nye suppleanter

Region Syd skal have tre nye suppleanter i år, og de vil sende et ‘jobopslag’ ud til alle vandråd i regionen.

“Vil vi bede om deres hjælp til at pege på mulige kandidater til suppleantposterne – og der må gerne være en geografisk spredning, så områderne ved Vestkysten og Sønderborg-området bliver repræsenteret. Vi ved, at mange af vandværkerne i

disse tyndtbefolkede områder, udfører et godt stykke arbejde og har gode samarbejder med kommunerne – det vil kunne bidrage positivt til regionens arbejde”, siger Thorkild Jensen

Strategi: Hvilke indsatser skal vi fokusere på?

Thorkild Jensen fortæller, at der venter spændende opgaver i Region Syd. Dels skal de i gang med at beskrive, hvad rollen som formand, næstformand, vandrådsansvarlig osv. indebærer for at synliggøre arbejdsopgaverne. Der venter også en anden vigtig strategisk opgave med at beslutte, hvilke fokusområder, der skal sættes på regionalt.

“Hvad betyder det, at vi vil være kendt som de regionale demokratiske vandværker, der blandt andet arbejder med forsyningssikkerhed, grøn omstilling, digitalisering, kompetencer? Hvilke særlige temaer og udfordringer eksisterer – og hvor skal vores indsats være? For mig at se spiller vandrådene en vigtig rolle, som vi skal udnytte for bedre at kunne understøtte de lokale dagsordener”, siger Thorkild Jensen. ■

Region Syd har beskrevet, hvad man som bestyrelsesmedlem kan forvente.

- ❑ 5 – 6 bestyrelsesmøder om året
- ❑ Under konstituering vil man blive tildelt arbejdsopgaver i bestyrelsen (1-2 opgaver)
- ❑ Deltage i Region Syds Generalforsamling
- ❑ Deltage i revision af årsrapport / årsregnskab
- ❑ Deltage i Klimafolkemødet i Middelfart
- ❑ Deltage i Regionvandrådsmøder
- ❑ Deltage i repræsentantskabsseminar (arrangeret af Danske Vandværker, halvanden dag)
- ❑ Deltage i repræsentantskabsmøder (arrangeret af Danske Vandværker, 1 dag)
- ❑ Deltage i vandråds årsmøder rundt i Region Syd
- ❑ Eventuelt deltage i generalforsamlinger i de andre regioner
- ❑ Deltage i temaaftener (arrangeret af Region Syd)
- ❑ Eventuel deltage i andre arrangementer i Region Syd

Som bestyrelsesmedlem i Region Syd og de øvrige frie regioner er man automatisk med i Danske Vandværkers repræsentantskab, som er øverst myndighed i Danske Vandværker.

Guide:

Sådan opretter I en borgergruppe

Sæt grundvandsbeskyttelsen på dagsordenen i et samarbejde med lokale foreninger.

Guiden beskriver, hvordan en borgergruppe kan komme i gang og arbejde effektivt.

Guiden kan tilpasses til jeres lokale forhold og krav.

Erfaringerne er indsamlet af borgergrupperne Skovgro og Verdens Bedste Grundvand, som støttes af Partnerskab for Bæredygtig Vandforsyning i regi af Region Sjælland. ■

Hent guiden

danskevv.dk > Om os >
Udviklingsprojekter > Partnerskab
for Bæredygtig Vandforsyning

Løjt Kirkeby: Byhave på vandværkets BNBO

I Løjt Kirkeby er samarbejdet mellem vandværket og lokalsamfundet blevet en grøn succes. På vandværkets BNBO-areal har frivillige borgere skabt et naturfrirum, som både styrker det lokale fællesskab og beskytter grundvandet. Et forbillede på borgerengagement og grundvandsbeskyttelse er skabt.

Vandværkets jord – borgernes fællesprojekt

Da Løjt Kirkeby Vandværk købte en centralt beliggende mark på lidt over 1 hektar, var det med fokus på BNBO. Marken var gået i arv til fire familiemedlemmer, som ikke var interesseret i at få pålagt restriktioner, men de ville gerne sælge til vandværket. Mange andre havde tidligere forsøgt at købe for at bygge huse på grunden, men det er ikke muligt, da det er landzone.

”På vandværket skulle vi finde ud af, hvad jorden skulle bruges til. I bestyrelsen havde vi nogle ideer, men ikke rigtig lyst til at forpligte os til at passe mere end de arealer, der er ved vandværket og borer. Så vi inviterede borgerne til at bidrage med ideer til en ny anvendelse”, fortæller Børge Borg, næstformand i vandværket.

Invitationen blev bragt i det lokale blad, og hurtigt meldte engagerede borgere sig med forslag. Det resulterede i opstarten af vandværkets naturgrund – en grøn

Løjt Kirkeby Vandværk

Kommune: Aabenraa

Udpumpet mængde:
170.000 kubikmeter

Sælger ca. 33.000 kubikmeter til
Arwos (Loddenhøj vandværk)

Antal forbrugere (2024): 1.300

Samarbejder med Arwos og Genner Vandværk, som er sammenkoblet med Løjt. Står for driften af det nye vandværk på Barsø med 16 forbrugere.

oase midt i byen, der både tjener som rekreativt område og som levende eksempel på bæredygtig arealanvendelse.

En have med liv, læring og lav miljøpåvirkning

Siden opstarten har en fast gruppe af frivillige – Fredagsgruppen – arbejdet målrettet med at udvikle området. Lokalområdet har bidraget med imponerende støtte f.eks. donationer af planter, redskaber og materialer, og der er anlagt stier, blomsterbede, insekthoteller, stendiger og kvashegn.

Med hjælp fra den lokale kloakmester er der anlagt et lille vandhul og etableret en brønd til vanding af planter, som sker med en solcelledrevet pumpe.

Alt arbejde foregår med håndkraft og frivilligt og med respekt for jordens naturlige rytme. En væsentlig del af projektet er netop at skabe biodiversitet. Der er plantet rigtig mange planter, frugttræer og buske, et blomsterbælte på 8 x 100 meter med buketblomster, hvor byens borger har plukket hundredvis af buketter.

Fredagsgruppen organiserer aktiviteter via en lokal Facebookgruppe, hvor borgere inviteres til sæsonarbejde og fælles begivenheder. F.eks. blev der i efteråret arrangeret æblemøstning, hvor borgerne kunne tage deres æbler med og presse saft i fællesskab.

Der er en anden gruppe, som har startet en permahave, hvor de i fællesskab dyrer grønsager, så der er noget at høste året rundt. Sidste sommer var snegle en stor udfordring, og derfor er der nu etableret et sneglehegn, som er lavet af det lokal smedeværksted og betalt af fondsmidler, som gruppen har søgt. Permahaven er åben for alle, men det er et gennemgående princip, at det er de aktive frivillige, som må høste afgrøderne. "Den, der yder, må nyde".

Organisering og engagement

Et par personer fra hver af de to grupper har sammen med næstformanden i vandværket dannet en styregruppe, som jævnlig mødes og kordinerer, hvad der sker. Grupperne har søgt fonde og fået penge til at holde kursus i permahave

samt konsulentbistand. Den lokale biograf har været booket for at vise en film om regenerative dyrkningsmetoder - en stor succes og udsolgte biografssæder.

Desuden arbejder forskellige mindre grupper med lave en 'formidlingskasse' til brug af formidling af viden om de planter og insekter, der er på grunden samt en 'grejbank' med udstyr til at lave observationer. På den måde kan både børn og voksne opleve noget interessant og lærerigt, når de kommer forbi vandværkets naturgrund.

Fællesskab og biodiversitet går hånd i hånd

"Vandværkets naturgrund er blevet et mødested, hvor unge og ældre kan samles om grønne aktiviteter, samtaler og kaffe. En vigtig del af projektet er at skabe et grønt rum og trække naturen ind i byen. Vandværket startede med at anskaffe to borde-bænke sæt, men det har vist sig at være for lidt. Det er faktisk det eneste, vi er blevet kritiseret for. Så vi har skaffet flere borde-bænke sæt, og dagpleje, børnehave og skolen kommer ofte på besøg", fortæller Børge Borg. Vandværket ejer grunden og de opstillede borde bænke, mens alt anden økonomi går gennem Løjt Lands fællesråd.

Et eksempel til efterfølgelse

Løjt Kirkeby Vandværk viser, hvordan vandværker aktivt kan inddrage lokal-samfundet i meningsfyldt brug af et BNBO-areal. Gennem borgerinddragelse, lavpraktiske løsninger og fokus på biodiversitet har vandværket skabt et projekt, der både beskytter grundvandet og styrker fællesskabet.

"Det er dejligt at se, hvordan borgerne tager ansvar og passer godt på området. Det styrker både sammenholdet og ejerskabet til beskyttelsen af grundvandet. Vi har som vandværk pligt til at inddrage vores forbrugere, og det er lykket for os. Til den seneste generalforsamling var der fire nye, der stillede op til bestyrelsen, og der var kamp om at blive valgt", slutter Børge Bang. ■

Idekataloget: Sådan kan I få mere natur på vandværker-nes arealer

Du kan hente det på danskevv.dk > Viden > Grøn omstilling > Biodiversitet > Vilde haver

Borgerne i Løjt Kirkeby er samlet om aktiviteter i byhaven.

Mentorforløb baner vejen for nye bestyrelsesmedlemmer

At engagere sig i bestyrelsesarbejde er spændende og lærerigt, men det er også udfordrende. For hvordan finder man sin plads i en bestyrelse? Hvilke kompetencer er der brug for? Derfor mener Jan Andersen, landsformand for Danske Vandværker, også at man har et ansvar for at hjælpe interesserede godt i gang med bestyrelsesarbejdet.

“Det er vores ansvar at støtte dem, der viser interesse for bestyrelsesarbejde – uanset om de ender i vores egen bestyrelse eller et helt andet sted. Det er en måde at sikre, at flere engagerer sig i demokratiske virksomheder”, siger Jan Andersen.

Sparring om næste skridt

En af dem, der har fået gavn af et mentorforløb, er Peter Lykkegaard. Han var allerede medlem af repræsentantskabet i Tryghedsgruppen, men ønskede at engagere sig i flere demokratiske virksomheder. Spørgsmålet om, hvad den næste udfordring skulle være, blev derfor et centralt tema, da Jan Andersen sidste år fungerede som mentor for Peter gennem Demokratisk Talentlab.

“Vi har haft nogle gode snakke om, hvilken type bestyrelse han skulle gå efter – og hvad han kunne bidrage med. Peter har i forvejen alle de kvaliteter, der er brug for i en bestyrelse, så min rolle har primært været at inspirere ham til at se mulighederne og hjælpe ham med at blive skarp på, hvad næste skridt skulle være”, siger Jan Andersen.

Mulighederne er nemlig mange – også i demokratiske virksomheder.

“Det kan være svært at få det fulde overblik og finde frem til den rigtige vej. Jan Andersen har selv siddet i mange forskellige bestyrelser, og det var derfor en stor hjælp at kunne drøfte mulighederne med en, der har praktisk erfaring fra forskellige sammenhænge. I sidste ende tror jeg også bare, at det handler om at prøve noget. Man lærer også meget ved at stille op, og derfor er det vigtigt at være åben over for forskellige muligheder”, siger Peter Lykkegaard.

Refleksioner om bestyrelsesarbejdet

Mentorforløbet har ikke kun hjulpet Peter Lykkegaard med at finde konkrete muligheder – det har også givet ham en bedre forståelse af, hvad han selv kan bidrage med.

“Selvom jeg har siddet to år i Tryghedsgruppen, føler jeg mig stadig meget grøn. Vi mødes kun to gange om året i repræsentantskabet, så på den måde er hele bestyrelsesverdenen stadig meget ny for mig”, siger Peter Lykkegaard.

De uformelle samtaler med Jan Andersen har givet ham en bredere forståelse for, hvilke roller bestyrelsesmedlemmer kan have, og hvordan han kan bringe sine egne kompetencer i spil.

“Demokratiske virksomheder bør afspejle deres medlemmer, og der er plads til mange forskellige baggrunde, kompe-

tencer og bidrag. Det har været en vigtig erkendelse, som jeg tager med mig videre”, siger Peter Lykkegaard.

Mod på mere

Efter mentorforløbet besluttede Peter Lykkegaard sig for at stille op til Forenet Kredits repræsentantskab på Fyn. Valget blev afviklet 11. marts 2025, men denne gang lykkedes det ikke at få en plads.

”Selvom jeg ikke blev valgt, har det været en lærerig oplevelse. Jeg kan kun anbefale andre at prøve kræfter med et valg. Demokratisk engagement er vigtigt – uanset om det er i en sportsforening, et vandværk eller en større forbrugerorganisation”, siger han.

For både nye og erfarne bestyrelsesmedlemmer er der altid noget at lære. Og måske vigtigst af alt: Der er brug for mange forskellige kompetencer i bestyrelseslokalet.

”Uanset din baggrund kan du spille en vigtig rolle i en bestyrelse. Det vigtigste er at være nysgerrig, engagere sig og være villig til at lære undervejs”, afslutter Peter Lykkegaard. ■

Jan Andersen og Peter Lykkegaard.

FR. DAHLGAARD AS
VANDVÆRKSINDUSTRI

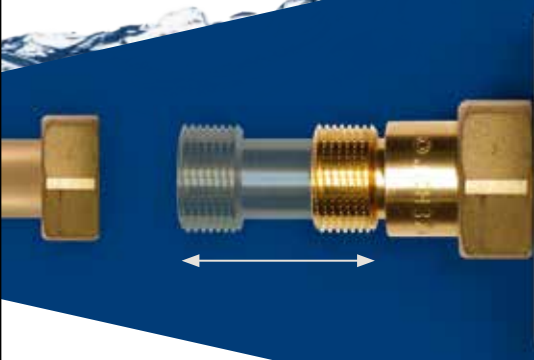
- Rådgivning
- Projektering
- Tilstandsrapport
- Totalentreprise
- Fagentreprise
- Nybygning
- Renovering
- Service og vedligehold
- Rengøring af rentvandstanke
- Udlejning af UV anlæg
- Certificerede rustfrie svejsere
- Certificerede PE svejsere
- Eget maskinværksted

TLF: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
www.dahlgaard.dk

GRUNDVAND TIL DRILLEVAND

JCH

Få enderne til at mødes

Udskiftning af f.eks. vandmålere giver ofte hovedbrud, når få millimeter mangler for at få enderne til at mødes. Men med JCH's forskydelige forskruninger i servicebilen kan du afslutte opgaven med det samme. Vi leverer alle forskruninger med den lovpligtige GDV godkendelse.

Fås i messing, rødgoods og blyfri i flere dimensioner.

**GODKENDT
TIL DRILLEVAND**

Enjoy safe water
JCH A/S • Tlf. 7585 8408 • jch.as

Synlighed og rekruttering: Hvordan får vi flere til at engagere sig i vandværkerne?

I et kursusforløb har fire vandværksbestyrelser arbejdet for at finde nye måder at sikre synlighed om vores drikkevand og tiltrække nye medlemmer til bestyrelserne.

Det lokale, decentrale ejerskab til drikkevandet afhænger af, at der fortsat er og vil være frivillige kræfter, der engagerer sig i vandværkernes arbejde. Udfordringen mange steder er, at det er svært at få nye forpligtiget til at træde ind i bestyrelserne – og at alt for mange i den brede befolkning ikke er klar over, hvilke vigtige opgaver vandværkerne egentlig løser.

Over tre online kursusgange har fire vandværksbestyrelser delt erfaringer og ideer. Formålet var at give ny viden og in-

spiration til at løfte den store opgave, der ligger i at gøre vandværkernes vigtige samfundsbidrag mere synligt for endnu flere.

John Trudslev er formand for Aabybro Vand A.M.B.A., som var blandt deltagerne i projektet.

”Vi fik da nogle gode diskussioner om øget synlighed og vores muligheder. Blandt andet har vi i år sendt invitationer til vores generalforsamling ud via e-Boks, så det bliver spændende at se, om det vil

give et større fremmøde. Men det ved vi først, når vi har afholdt vores generalforsamling”, siger John Trudslev.

Aabybro Vands deltagelse i projektet var primært motiveret af, at vandværket på en række områder er rigtig godt med og gerne ville dele sine gode erfaringer med andre: Bestyrelsen i Aabybro Vand har en god sammensætning i forhold til blandt andet kompetencer og alder, og så har vandværket også en størrelse, som gør det nemt at sætte forskellige initiativer i gang, fordi det også har ansatte.

John Trudslev peger på, at udbyttet af kursusforløbet kunne have været bedre og med en tydeligere rød tråd, særligt hvis man havde kunnet afholde kurset med fysisk fremmøde fremfor online.

Fire vandværksbestyrelser har deltaget i hele kursusforløbet om øget rekruttering og synlighed:

- Aabybro Vand A.M.B.A.
- Halsnæs Vandforsyning A.M.B.A.
- Gilleleje Vandværk
- Ollerup Vandværk

Projektet er tilrettelagt af Danske Vandværker i samarbejde med konsulentvirksomheden, Ingerfair, som er eksperter i frivillighed.

Kursusforløbet bestod af tre kursusgange, som gav deltagerne en række konkrete redskaber om synlighed om vandværkernes vigtige arbejde og inspiration til fremadrettet rekruttering, generationsskifte og fremtidssikring.

Svært at tiltrække nye

Kursusforløbet var tilrettelagt af frivillighedskonsulentvirksomheden, Ingerfair, som har lagt vægt på at give deltagerne ny viden, konkrete redskaber og tid til refleksion.

”Hovedfokus har været at gøre bestyrelserne mere attraktive for nye medlemmer, fordi det er en udfordring bredt set, at man har svært ved at tiltrække nye til bestyrelsesposterne. Viden om frivillighed og vejen ind i en bestyrelse har derfor fyldt meget i undervisningen.

Bestyrelserne har fået redskaber og modeller, som de kan arbejde videre med, og som har givet dem nye perspektiver i forhold til arbejdet med frivillige”, siger Lasse F. Petersen, som er partner i konsulentvirksomheden, Ingerfair, og ekspert i frivillighed.

Handling bag

I Halsnæs Vandforsyning er bestyrelsesformand Mikkell Andersen ikke i tvivl om, at forløbet har bidraget positivt til bestyrelsens næste skridt:

”Vi har i allerhøjeste grad fået noget ud af at deltage. Kursusforløbet har givet os en fælles base at tale ud fra. Vi har fået meget inspiration og en solid indsigt i udfordringerne med frivillighed og de opgaver, som vi står overfor. Det har på mange måder sat andre tanker i gang om vores fremtidige virke og rolle som bestyrelse også i forhold til ESG (Environment, Social & Governance, red.) og indsatsen for at tage ansvar for et aktivt ejerskab og en øget lokal interesse for vores vand”, fortæller Mikkell Andersen.

Kursusforløbet har på mange måder fungeret som en underbygning af de indsatser, Halsnæs Vandforsyning har haft på tegnebrættet i kortere eller længere tid.

”I flere år har vi talt om, at vi skulle fejre Vandets Dag. Men i år fik vi så sat handling bag og fik åbnet vandværket. Det var en stor succes, at vi endelig satte handling bag det, som vi har talt om i mange år”, siger Mikkell Andersen.

I vandværksbestyrelsen i Halsnæs er det også et vigtigt punkt at inspirere flere til at skabe opmærksomhed om drikkevand.

det. Igen en indsats, som bestyrelsen har haft i støbeskeen i en længere periode, men som er blevet lettere at omsætte til handling med den nye viden om frivillighed i bagagen.

”Helt konkret er vi blevet inspireret til at stille spørgsmål til vores fremtidige organisering. For er det den rigtige måde, vi har skuet det sammen på, hvis vi tænker fem år ud i fremtiden? Måske vi skal i gang med at overveje, om bestyrelsen fremover skal suppleres af arbejdsgrupper, som kan løse mere emnespecifikke og tidsafgrænsede opgaver? Det er i hvert fald et frø, der er sået, som kan bidrage til, at vi får en større forgrening og stemme hos flere i forhold til drikkevandet”, afslutter Mikkell Andersen. ■

Skal du renovere eller have ny rentvandstank?

Få høj sikkerhed med en fremtidssikret løsning fra Dansk Plast, hvad enten det er en ny rentvandstank eller renovering af en eksisterende.

- 🔧 Anerkendt løsning i lande som Tyskland, Østrig, Schweiz og Sverige.
- ✅ Drikkevandsgodkendt plast, der overholder de skærpede krav til hygiejne
- 🛡️ Høj sikkerhed for jeres vand med visuel lækageindikator
- 🕒 Lang levetid på minimum 30 år
- 💰 Mindskede driftsomkostninger

Vi er landsdækkende! Find mere information her:
www.danskplast.dk • info@danskplast.dk • +45 72163000

RAMBOLL Bright ideas. Sustainable change.

De data, du har brug for – når du har brug for dem

Læs mere på www.vandtotal.dk

FAS ONLINE
RAMBOLL

Fokus på kompetencer i bestyrelseslokalet

Netværk for Øget Diversitet i vandbranchen (NØD) har det seneste år deltaget på foreningens fagmesser og taget initiativ til dialog med bestyrelser fra vandværker fra hele landet.

Hvordan kan arbejdet med rekruttering til bestyrelserne gribes an? Og hvordan åbner vi for samtalerne om mangfoldighed og diversitet i kompetencer i vandværksbestyrelserne?

Et er sikkert: Der findes ikke en løsning, der med et trylleslag får en mere mangfoldig skare engageret i vandværkerne. Men kortlægning af kompetencer og nysgerrighed kan være de første skridt. Derfor har arbejdsgruppen bag NØD udviklet en række samtalekort, der kan bruges i bestyrelseslokalerne til at sætte fokus på samarbejde, nye bestyrelsesmedlemmer og kompetencer.

Et udpluk af samtalekortene er vedlagt denne udgave af Vandposten. Og resten kan downloades eller printes her: danskevv.dk > Viden > Bestyrelsesarbejde > Rekruttering > Netværk for Øget Diversitet

Klædt godt på

Og indsatsen står langt fra alene: Danske Vandværkers 'Kodeks for godt bestyrelsesarbejde' har også en række konkrete anbefalinger til, hvordan man som bestyrelse kan arbejde bedst muligt, herunder at bestyrelsen er mangfoldigt sammensat.

I 'Kodeks for godt bestyrelsesarbejde' fremhæves 10 anbefalinger, man som minimum bør forholde sig til på vandværket.

Anbefalingen fra 'Kodeks for godt bestyrelsesarbejde' er blandt andet, at bestyrelserne mindst en gang om året bør evaluere, hvilke kompetencer den råder over og vurdere, om medlemmerne af bestyrelsen samlet set er tilstrækkeligt kompetente til at lede vandværket.

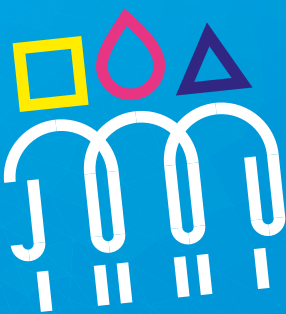
Det er vigtigt at sikre, at bestyrelsen er klædt godt på, så den kan klare både nuværende og kommende udfordringer. På den måde bliver det også tydeligt, om det er nødvendigt at tiltrække nye bestyrelsesmedlemmer, der kan styrke vandværket, ligesom bestyrelserne bør tage stilling til, om der er behov for at supplere med eksterne medlemmer.

Som det allerede sker mange steder, skal bestyrelsen arbejde aktivt med at opbygge et godt og tillidsfuldt samarbejde. Her kan en forretningsorden være et godt værktøj til at beskrive, hvordan bestyrelsen vil arbejde sammen. ■

Se 'Kodeks for godt bestyrelsesarbejde' via QR-koden.

SAMTALEKORT

Hvordan vil vi håndtere samarbejdsrelationer i bestyrelsen?

Hvordan sikrer vi, at bestyrelseslokalet er et sted med plads til kritik og forskellige holdninger?

Er der plads til, at alle kan byde ind med egne fokusområder inden vandforsyning?

Hvad gør vi, hvis en central person pludselig stopper?
Hvordan sikrer vi, at vigtig viden ikke går tabt?

Vandsamarbejde

Vesthimmerland skal sikre rent drikkevand i fremtiden

I Vesthimmerland er 22 vandværker gået sammen i den nystiftede forening Vandsamarbejde Vesthimmerland, hvor de sammen vil beskytte grundvandet.

Sammen med Naturstyrelsen og Vesthimmerlands Kommune vil vandsamarbejdet beskytte ti særligt udvalgte drikkevandsområder.

"I fællesskab kan vi sikre en robust og stabil fremtidig vandforsyning, i og med at vi er flere til at løfte opgaven. Der er stor opbakning til samarbejdet, idet 22 ud af 58 vandværker i kommunen er gået

Kortet viser de ti udpegede og særligt vigtige drikkevandsområder. De er udpeget på baggrund af:

- Prioritering af kildepladserne
- Størrelse og beliggenhed
- Vandkvalitet og geologi samt arealanvendelse

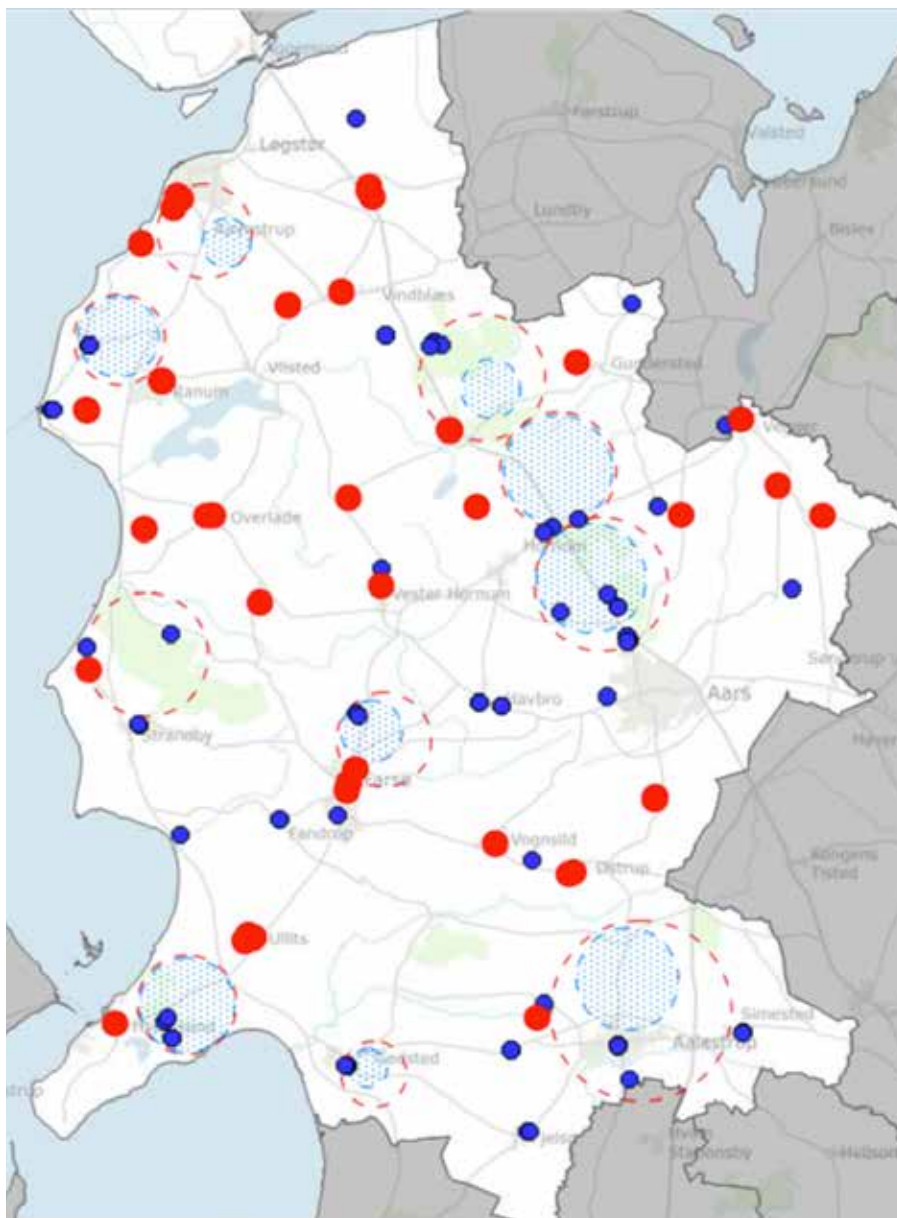
De røde og blå prikker markerer vandboringer.

Blå prikker: Vandboringer, hvor der ikke er fundet pesticider.

Røde prikker: Vandboringer, hvor der er fundet pesticider både over og under grænseværdien samt tidligere fund.

De rødstiplede områder: Strategisk vigtige grundvandsområder omkring højt prioriterede kildepladser.

De blå skraverede områder: Ønske om grundvandsbeskyttelse.

med – men der er plads til, at flere kan komme med”, siger Per Havbro, der er driftsleder i Aars Vand. Han understreger opbakningen ved at pege på, at de 22 vandværker repræsenterer 75 procent af det totale vandforbrug i kommunen.

I kommunen er der mange mindre vandværker, og det kan være vanskeligt for vandværkerne hver især at sikre den nødvendige grundvandsbeskyttelse – men i fællesskab kan de løfte opgaven effektivt.

Finansiering og synergi

Fra 2026 begynder vandværkerne forventeligt at opkræve én krone ekstra per kubikmeter vand – penge, som skal bidrage til finansieringen af køb af arealerne, der er udpeget. Det er besluttet, at vandsamarbejdet bidrager med 30 procent, som hentes gennem den forhøjede vandpris. Vesthimmerlands Kommune bidrager også med 30 procent, mens Naturstyrelsen lægger 40 procent til jordopkøb samt tilplantning og drift.

”Der er udpeget ti særligt udvalgte drikkevandsområder, hvor der plantes skov og etableres naturområder. Vandsamarbejdet er konstrueret sådan, at det er Naturstyrelsen og Vesthimmerlands Kommune, der opkøber jorden og står for det praktiske med beplantning og drift af arealerne. Det er virkelig stærke samarbejdspartnere og en kæmpe fordel, at begge parter kan byde ind med nogle helt andre muskler end vi andre”, siger Palle Pedersen, driftsleder i Aalestrup Vandværk.

Vandværkerne er lokale spejdere

Men vandværkerne spiller en vigtig rolle, da de har et godt lokalt kendskab.

”Vi følger med og er opmærksomme. Når en ejendom sættes til salg i et af de ti områder, kan vi hurtigt informere Naturstyrelsen”, siger Morten Aaby direktør i Vesthimmerlands Forsyning og fortsætter:

”Arealer, der grænser op til de udvalgte drikkevandsområder, er også interessante i forhold til grundvandsbeskyttelsen. Naturstyrelsen kan gå i dialog med landmændene om at bytte jord - måske er det endda muligt for landmanden at

få bedre jord ved at indgå en aftale om jordfordeling”.

”Hvornår det første træ bliver plantet, er endnu uvist. Men med stiftelsen af Vandsamarbejdet Vesthimmerland har vi fået et rigtig godt værktøj til at sikre grundvandet og skabe mere skov og natur i vores område”, siger Per Havbro.

Hvorfor dannes vandsamarbejdet?

Nogle vandværker har spurgt, hvorfor der dannes en ny forening, når der allerede findes et vandråd i Vesthimmerland.

”De to foreninger har to forskellige formål. Vandrådet er et forum, hvor vandværkerne kan dele viden og erfaringer og samarbejde om forskellige emner. Vandsamarbejdet derimod er specifikt oprettet med det formål at lave grundvandsbeskyttelse – og kun det ene formål. Det er frivilligt for vandværkerne at være med i vandsamarbejdet om grundvandsbeskyttelse”, siger Palle Pedersen.

Ved den stiftende generalforsamling i Vandsamarbejde Vesthimmerland i marts 2025 blev det besluttet, at der laves en samarbejdsaftale mellem vandsamarbejdet, Naturstyrelsen og kommunen, hvor Naturstyrelsen står for udførelsen af grundvandsbeskyttelsen, mens de andre bidrager økonomisk. Der er en række synnergieffekter ved at samarbejde, såsom at de enkelte projekter hurtigere bliver gennemført, og der er mulighed for at søge eksterne midler. ■

Vandværker der er med i vandsamarbejdet

Følgende vandværker er med i samarbejdet, men det er stadig muligt for andre vandværker at komme med.

- Vegger Vandværk
- Skivum Vandværk
- Vognsild Vandværk
- Blære By Vandværk
- Flejsborg Vandværk
- Løgstør Vand
- Aars Vand
- Ullits Vandværk
- Fjelsø Vandværk
- Aalestrup Vand
- Farsø Vandværk
- Hvalpsund Vandværk
- Hornum Vandværk
- Næsborg Vandværk
- Vesthimmerlands Forsyning – Gatten, Stistrup, Ertebølle, Gunderup og Vestrup vandværker
- Ranum Vandværk
- Gedsted Vandværk
- Hvorvarp Vandværk
- Overlade Vandværk
- Fandrup Vandværk
- Vester Hornum Vandværk
- Østrup Vandværk

Fra venstre: Morten Aaby, direktør i Vesthimmerlands Forsyning, Per Havbro, Aars Vand, og Palle Pedersen, Aalestrup Vandværk. De repræsenterer tre ud af i alt fem bestyrelsesmedlemmer i Foreningen Vandsamarbejde Vesthimmerland.

Ny samtalemodel: Hvad giver demokratisk legitimitet?

Tænk tanken Demokratisk Erhverv udgav i maj 2025 en rapport om erhvervsdemokrati med en ny model for, hvordan man kan give den demokratiske legitimitet i sin organisation et eftersyn.

I Danmark er der mere end 7.000 demokratiske virksomheder. Næsten alle danskere er medlem af og har en stemme i en demokratisk virksomhed gennem eksempelvis elnet, vandvær, realkredit, bankkonto, forsikring, pension og indkøb.

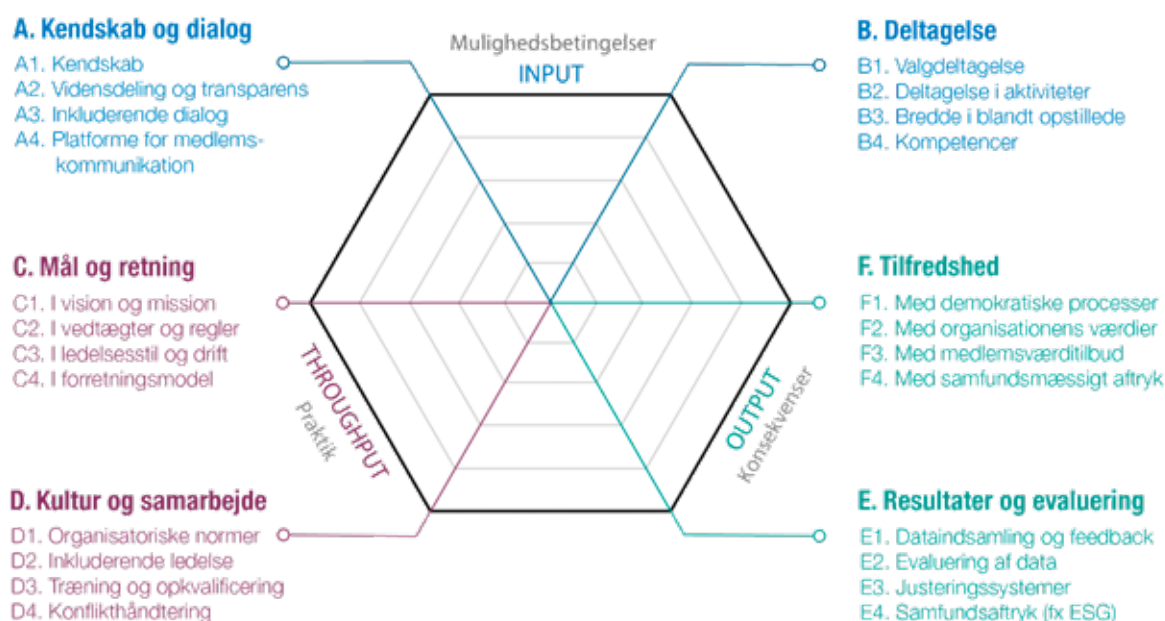
Men de demokratiske virksomheder er meget forskellige både i forhold til branche og demokratisk struktur. Det, der samler dem, er, at de alle har et erhvervsdemokrati.

Men hvad er erhvervsdemokrati? Hvordan taler man om det? Og hvordan skaber man legitimitet i erhvervsdemokratiet?

Tænk tanken Demokratisk Erhverv har som en del af en ny analyse – 'Et fælles sprog for erhvervsdemokrati' – udviklet en model, der kan bruges af blandt andre vandværksbestyrelser til at tale om, hvordan forbrugerdemokratiet er sat sammen, og hvad der fungerer godt og mindre godt. Formålet med modellen er ikke at

score højt i alle kategorier. Men at starte samtalen om, hvor det er vigtigt at styrke og udvikle den enkelte organisations demokrati.

Du kan læse meget mere om rapporten og om, hvordan man kan bruge modellen på Tænk tanken Demokratisk Erhvervs hjemmeside: demokratiskerhverv.dk ■

Sov godt om natten...

I en tid hvor data er blevet en lige så værdifuld ressource som vand, er det på høje tid at tage datasikkerhed alvorligt – især når det gælder vores drikkevandsforsyning.

Vanddata, særligt de detaljerede forbrugsdata fra husstande, er ikke bare tekniske målinger. De er personfølsomme oplysninger, der afslører langt mere, end man umiddelbart skulle tro.

Forbrugsmønstre og privatliv

Det er let at overse, hvor meget information, der gemmer sig i timedata fra vandmålerne. Men som Torben Kirk Wolf, chef for datavidenskab og datasikkerhed hos KlimalD, forklarer:

“Ud fra vanddata alene kan vi se, om folk er hjemme, om de har gæster, eller om de har været væk på ferie. Man kan også se, hvornår folk typisk går på toilettet, og om der bliver lavet stort eller lille skyl om natten”.

Sådanne oplysninger er ikke bare interessante for private, når de vil have indblik i deres eget forbrug – de kan være guld værd for ondsindede aktører. Denne problematik stiller store krav til, hvordan data beskyttes.

Hvorfor sikker adgang er vigtigt

“I de fleste selvbetjeningsløsninger i dag skal man bare bruge et kundenummer og målernummer for at få adgang til forbrugsdata. De oplysninger findes ofte på en fysisk regning. Det betyder, at uvedkommende relativt let kan få adgang, hvis regningen for eksempel bliver smidt ud i

papircontaineren. Data kan også utilsigtet deles med personer, der ikke har juridisk ret til at se så private data – for eksempel udlejer, vicevært eller bogholder. Selvom det hidtil ikke har været noget, der har haft tilstrækkeligt fokus i branchen, så er der ikke lighedstegn mellem at have adgang til og betale en regning samt at have rettighed til at se timedata. Dem, der bor på adressen, er dem, der genererer data, og derfor har de ret til at se det – ingen andre. Denne problemstilling er velkendt og er blandt andet omtalt i anbefalingsnotatet ‘Frisættelse af Forsyningsdata’ fra 2023”, fortæller Torben Kirk Wolf.

“Hvis data lækkes, kan det potentielt have store konsekvenser – både for borgeren, hvis privatliv krænkes, og for forsyningen, som kan ifalde ansvar. Forbrugsdata er efter omstændighederne personhenførbart. Derfor skal det også behandles som sådan”, siger Nick Bronstein, advokat fra DLA Piper, der har hjulpet KlimalD med GDPR-forholdene.

En forsynings virkelighed

Hos Birkerød Vandforsyning har man i lang tid haft en sund skepsis over for systemer, hvor kombinationen af måler- og kundenummer giver adgang til alt.

“Vi frygter at lave en fejl i vores egne systemer og sende data til den forkerte

person. Derfor er det en lettelse, at KlimalDs app kræver MitID. Det fjerner samtidig risiko for vores menneskelige fejl. Systemet kører desuden automatiske opslag hver nat, hvilket sikrer, at der er helt styr på til- og fraflytninger, så man ikke utilsigtet kommer til at vise tidligere ejeres data”, fortæller Jens Ejnar Kristensen, vandforsyningschef i Birkerød.

Vi skylder hinanden at sove trygt

“Sikker håndtering af vanddata er ikke bare en teknisk nødvendighed. Det handler om tillid. Tillid til, at forsyningen passer på vores allesammens data. Tillid til, at teknologien ikke giver uvedkommende mulighed for at kigge ind i dit hjem. Og tillid til, at vi alle sammen tager det ansvar alvorligt”, siger Torben Kirk Wolf.

KlimalD arbejder for, at både forsyninger og borgere kan sove godt om natten – med visheden om, at privatlivets fred også gælder, når det kommer til vandmåleren.

Fordelsaftale

Danske Vandværker har indgået en fordelsaftale KlimalD. Du kan læse om, hvad aftalen indebærer, og hvad den koster.

Gå ind på: danskevdk.dk > Dit medlemskab > Medlemsfordele > Fordelsaftale KlimalD ■

Unødvendigt bureaukrati og manglende MitID betyder, at menighedsråd på Midsjtjælland får afslag på ansøgning om at tage landbrugsjord ud af drift.

Vidste du, at folkekirken er Danmarks tredjestørste jordejer? Folkekirken råder samlet set over godt 11.000 hektar jord – svarende til 22.000 fodboldbaner. Omkring 8.200 hektar er bortforpagtet til landbruget, og folkekirken spiller derfor en ikke uvæsentlig rolle i den grønne omstilling.

Heldigvis vælger et stigende antal menighedsråd at udtage landbrugsarealer fra drift og i stedet plante skov eller lave andre naturprojekter. Det sker blandt andet gennem Folkekirkens Grønne Omstilling – et landsdækkende projekt, hvis formål er at tage hele folkekirken i en grønnere retning.

MitID forsinker den gode sag

Også hos menighedsrådet Bringstrup-Sigersted-Gyrstinge, hvor Kirsten Forsindal er formand, har man grønne ambitioner på folkekirkens vegne.

Menighedsrådet råder over 13 hektar, der er bortforpagtet til landbruget og har for nyligt taget tre hektar landbrugsjord ud af drift. Men menighedsrådet har fået afslag på at få tilskud og permanent ekstensive-

ring af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Årsagen? De har ikke et MitID til kirken.

”Vi bruger normalt mit private MitID i andre sammenhænge med menighedsrådet. Som formand tegner jeg foreningen – og derfor kan jeg bruge mit private MitID, når jeg skal i banken eller på kirkeministeriet. Men lige til den grønne omstilling kunne jeg ikke bruge mit private MitID”, siger Kirsten Forsindal.

Uden et MitID, der er koblet op på CVR-nummeret, kunne kirken ikke få kompensation for de tre hektar, de har taget ud af drift. Og det koster på flere parametre.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø giver 82.500 kroner per hektar landbrugsjord, der tages ud af drift. Afslaget betyder derfor, at menighedsrådet går glip af 247.500 kroner, og at de ikke får den permanente ekstensivering.

”Pengene er en ting, men vi ærgrer os mest over, at vi ikke får beskyttet grund-

vandet endegyldigt. Det lokale vandværk har fået to nye vandboringer, og dem vil vi gerne beskytte. Vi vil ikke have pesticidrester ned i vandet, og derfor ville vi ekstensivere, så jorden bliver taget ud af landbrugsdrift. Om fire år kommer der et nyt menighedsråd, og med en ekstensivering ville de ikke kunne lave den her beslutning om”, siger Kirsten Forsindal og fortsætter:

”Det vigtigste for os er det rene vand, og at vi kan sikre, at der i fremtiden ikke bliver sprøjtet omkring de to vandboringer, der i mange år kan levere vand til Gyrstinge”.

Hvad er permanent ekstensivering?

Det er en ordning, der giver tilskud til landbrugsarealer, som udtages til gavn for klima, miljø og natur. Formålet er at reducere påvirkning af klimaet, mindske kvælstofudledningen samt fremme biodiversiteten og beskytte grundvandet.

Man kan søge tilskud gennem ordningen, hvis man ejer et sammenhængende landbrugsareal på mindst 0,3 hektar.

Interaktivt kort over alle folkekirkens jorder

Folkekirkens Grønne Omstilling har udgivet et kort med detaljer om alle folkekirkens jorder. Kortet er et åbent værktøj, der viser placeringen af alle folkekirkens jorder, hvordan de drives i dag og lokale muligheder og begrænsninger for anden anvendelse.

Afslaget vækker undren hos VKST

Mikael Samsøe, afdelingsleder for Natur & Miljø hos VKST, vejledte menighedsrådet i processen og er uforstående over for afslaget.

”Menighedsrådet fik hverken permanent ekstensivering eller tilskud, fordi de ikke havde det rette MitID. Vi kontaktede ellers Styrelsen for Grøn Arealomlægning, der sagde, at vi bare skulle skynde os at få sendt ansøgningen ind – og at de så ville få styr på det”, siger Mikael Samsøe og fortsætter:

”Derfor blev vi også noget knotne, da vi fik afslag. Det er et menighedsråd, der gerne vil gøre en forskel, og så er det da ærgerligt, at det er et MitID, der betyder, at man ikke kan levere”.

Efterfølgende har Michel Samsø været i kontakt med Styrelsen for Grøn Arealomlægning, der henviser til, at menighedsrådet må søge igen næste år.

”Problemet er, at vi ikke ved, om der kommer en ny ansøgningsrunde. Det burde der ifølge aftalen for Grøn Trepert, men vi ved det ikke med sikkerhed. Det er en ærgerlig sag. Jeg synes, at man bør fokusere på, hvad formålet med ordningen er. Det handler om at udtage arealer, der er til gavn for os alle sammen. Og

hvis vi gerne vil i mål med den grønne trepart, så skal vi være bedre til at spille hinanden gode – og det gælder hele vejen rundt”, siger Mikael Samsøe og fortsætter:

”Måske styrelsen har for mange sager, og det derfor bare er nemmere at give et afslag. Der er ingen sagsbehandling, sund fornuft og dialog om tingene. Hele sagen bærer præg af, at de skal lave nogle hurtige afgørelser. De kunne have sendt en høring og spurgt Kirsten, om det var korrekt, at menighedsrådet ville udtage de tre hektar – og så hjælpe hende med at komme videre”.

Et absurd benspænd i kampen for rent drikkevand

Når lokale ildsjæle vil tage ansvar for fremtidens drikkevand, bør systemet hjælpe – ikke spænde ben. Ifølge direktør i Danske Vandværker, Lise Lotte Toft, er sagen et symptom på et større problem. At bureaukratiet i praksis kan bremse den grønne omstilling.

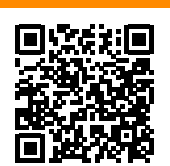
”Der er bred politisk enighed om, at vi skal beskytte vores drikkevand. Derfor er det brandærgerligt, at systemet ikke kan håndtere, når nogen rent faktisk prøver at handle på den grønne omstilling. Systemer skal bakke op om de gode initiativer – ikke stå i vejen. Hvis vi skal nå

målet om 200.000 hektar uden pesticider, kræver det langt mere smidighed og sund fornuft i sagsbehandlingen”, siger Lise Lotte Toft.

Hvad siger styrelsen?

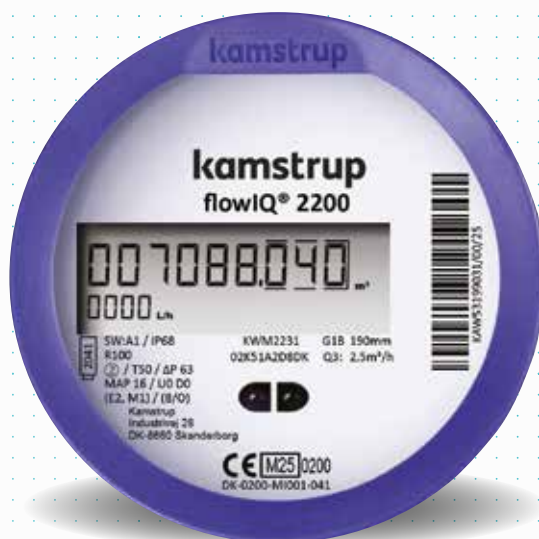
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø skriver i et skriftligt svar til P1 Orientering, der havde både Kirstin Forsindal og Mikael Samsøe med i radioen, at det er ærgerligt, hvis gode projekter, til gavn for vandmiljø, klima og natur ikke bliver til noget. I den her sag har det været nødvendigt at give afslag, da reglerne siger, at vi kun må udbetale kompensation til ejeren af arealerne. Vi håber, at menighedsrådet vil overveje at søge igen, når der forventeligt åbner en ny ordning for permanent ekstensivering i 2026. ■

P1 Orientering satte fokus på sagen onsdag 26. marts. Du kan lytte til hele udsendelsen ved at scanne QR-koden nedenfor.

 **WE DON'T GUESS.
WE ENGINEER.**

1

MILLIONER

HVORFOR NUL BETYDER ALT, NÅR DET HANDLER OM MÅLERE

I årenes løb har vi sat 10 millioner ultralydsvandmålere på markedet – og hver eneste af dem indeholder vores DNA: den utrættelige stræben efter perfektion. Vi ved, at nul aldrig vil kunne opnås, men med kvalitet som vores grundsten stræber vi efter nul fejl, nul afvigelser og nul kompromiser. Hver måler er bygget til at holde for at levere præcision og pålidelighed, du kan regne med i årevis. For hos Kamstrup er kvalitet ikke noget, vi håber på – det er noget, vi udvikler.

læs mere på kamstrup.com

kamstrup

Fordobling i salg af PFAS-pesticider: Meget alvorligt problem

Helt afgørende, at der bliver sat en prop i kilden til TFA-forureninger, skriver direktører i vandbranchen.

På tre år er salget af PFAS-pesticider mere end fordoblet. Det skriver Dagbladet Information onsdag 2. april 2025 med henvisning til den nyeste udgave af Bekæmpelsesmiddelstatistikken, som Miljøstyrelsen udgiver.

Lige nu er Miljøstyrelsen i gang med at vurdere, om der er dokumentation for at forbyde flere af de aktivstoffer, der indgår i pesticiderne. Det arbejde blev sat i gang, da en rapport fra GEUS i december 2024 viste, at langt flere pesticider end hidtil antaget omdannes til TFA. TFA er en ultra-kort-kædet PFAS-variant, der umiddelbart ikke vurderes til at være lige så giftigt som de PFAS-stoffer, der allerede har fået sænket grænseværdierne. Udfordringen med TFA er dog, at man forventer, at koncentrationen af dem bliver langt højere end de øvrige PFAS-stoffer.

Og så er TFA under mistanke for blandt andet at skade evnen til at få børn.

Du kan læse Danske Vandværkers og DANVAs fælles udmelding om resultaterne i GEUS-rapporten her.

danskevv.dk > Nyheder > Ny rapport: Langt flere pesticider end hidtil antaget bliver omdannet til TFA

Det er meget alvorligt, at salget af PFAS-pesticider er steget så meget. Når man i landbruget bruger PFAS-pesticider, er der risiko for, at de utilsigtet siver ned og spreder sig til grundvandet. Det understreger, at det er helt afgørende, at der bliver sat en prop i kilden til TFA-forureninger. Samtidig har vi fuld tillid til myndighedernes samlede sundhedsfaglige vurdering. Her er det også vigtigt at understrege, at alle vandværker i Danmark overholder grænseværdien for TFA i drikkevandet.

Når salget af PFAS-pesticider nærmest eksploderer samtidig med, at myndighederne er i gang med at vurdere, om flere af aktivstofferne skal forbydes, så er der grund til bekymring.

Indsatserne for at sikre drikkevandet skal naturligvis spille sammen, så vi beskytter de områder, hvor vores grundvand bliver dannet. Der skal beskyttes markant mere areal, hvor grundvandet indvindes til drikkevand, end det er tilfældet i dag. Vi kan ikke længere acceptere konventionelt landbrug og andre forurenende aktiviteter indenfor de sårbare, grundvandsdannende områder.

Samtidig skal der sættes målrettet ind mod forureningskilden, for det skal selvfølgelig ikke være tilladt at sprede noget ud på jorden, der akut eller på sigt kan true grundvandet. Derfor bør myndighederne forbyde brugen af pesticider i indvindingsområder, det gælder også dem, som bliver omdannet til TFA. Vandselskaber og vandværker har brug for garanti for sikkerhed med produktionen af drikkevandet. Derfor skal vi beskytte det grundvand, som vi skal bruge til drikkevand – også for fremtidige generationer.

Lige nu afventer vi Miljøstyrelsens vurdering af GEUS-rapportens resultater. ■

Konference:

Grundvandsbeskyttelse og grønne løsninger må ikke blive et storbyfænomen

Grundvandsparkerne skal udmøntes i forskellig skala og geografi, så godt drikkevand bliver fremtidssikret for alle danskere – uanset hvor man bor.

Fællessalen på Christiansborg var stuende fuld fredag 21. marts, hvor Danske Vandværker sammen med en række andre grønne og blå organisationer kunne slå dørene op for en konference om, hvordan vi beskytter den vigtigste fødevarer, vi har – vores drikkevand.

Konferencen 'Beskyttelse af drikkevandet og grønne løsninger – to sider af samme sag' bød på gode indlæg og en masse spørgsmål fra salen. Fra talerstolen fortalte Miljø- og Ligestillingsminister, Magnus Heunicke, blandt andet om erfaringerne med BNBO, som har overbevist ham om, at 'vi aldrig når i mål med frivillighed alene'.

Og det er et vigtigt signal for vores drikkevand, der er hård presset: Over halvdelen af alle drikkevandsboringer indeholder rester af pesticider, og det haster derfor med at finde løsninger. Den udtagning af landbrugsjord, der skal ske med den grønne trepart, er en gylden mulighed for at samtænke interesser og sikre fremtidens drikkevand.

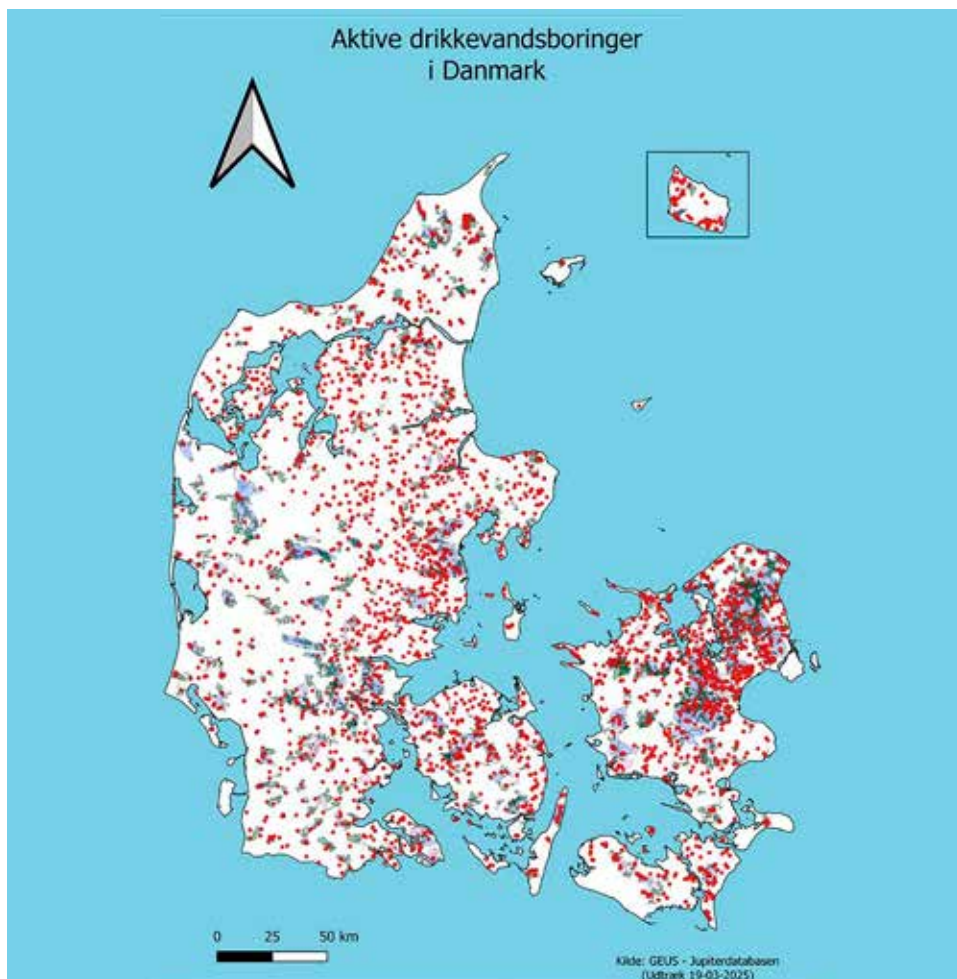
Danske Vandværkers direktør, Lise Lotte Toft, havde til konferencen medbragt et

danmarkskort over de ca. 6.000 aktive drikkevandsboringer. For selvom vi er enige om, hvad man skal gøre for at sikre grundvandet – mere økologi, vild natur og skovrejsning og reduktion i udledningen af nitrat – så må de nye grundvandsparker ikke udelukkende ligge omkring de store byer: Indsatsen for godt drikkevand skal ske alle de steder, hvor vi henter vores drikkevand.

Rent vand må ikke blive et storbyfænomen, men skal fortsat sikres alle steder i Danmark – og derfor skal grundvandsparkerne også udmøntes i forskellig skala og geografi, så godt drikkevand bliver fremtidssikret for alle danskere – uanset hvor man bor.

Konferencen var arrangeret af DANVA, Danske Vandværker, Danmarks Naturfredningsforening, Økologisk Landsforening / Organic Denmark, Dansk Økojord A/S & Danmarks Økologiske Jordbrugsfond, Friluftsrådet/Danish Outdoor Council og DOF BirdLife (Dansk Ornitologisk Forening). ■

Lokalt engagement sikrer Kristrup Vandværk prisen som Årets Vandværk 2025

Den 22. marts var det Vandets Dag – og i den anledning kårede Danske Vandværker traditionen tro Årets Vandværk. Vandværksmedlemmer fra hele landet har deltaget i afstemningen og udpeget Kristrup Vandværk som årets vinder.

Kristrup Vandværk løber blandt andet med titlen for deres store overskud, da de i forbindelse med byggeriet af deres nye vandværk, donerede et komplet vandværk til Ukraine, hvor vandforsyningen mange steder ligger i ruiner efter flere års krig.

Tidligere bestod Kristrup Vandværk af to anlæg, men da der blev bygget et nyt, moderne vandværk, stod et komplet og velholdt anlæg tilovers – og det blev doneret til Ukraine.

“Vi tænkte, at vandværket skulle ud i verden og gøre nytte. Den ældste komponent i vandværket er fra 2002, så der er lang levetid endnu i donationen”, siger Michael Mose, der er driftsleder på Kristrup Vandværk.

Det er Organisationen 'Bevar Ukraine', der sørgede for transporten med afgang fra vandværket 12. september 2024.

Bestyrelsen samlede derfor lokale håndværkere og samarbejdspartnere, som generøst sponsorerede deres arbejdstid for at skille anlægget ad og pakke det ned, med hjælp fra en lokal vognmand. "Ikke bare lokalt – men også globalt – kan vi spille en vigtig rolle, og det er vi naturligvis stolte af. Men vi kunne ikke have gjort det alene. Det er virkelig dejligt at opleve, at der i lokalsamfundet har været stor opbakning til projektet", fortæller driftsleder Michael Mose.

Også hos Danske Vandværker høster den beundringsværdige indsats ros.

"Jeg er meget imponeret over Krstrup Vandværk. De formår at samle et helt lokalsamfund om en prisværdig indsats, der fortjener stor anerkendelse. Det er virkelig flot og understreger, hvor meget vi kan opnå, hvis vi samarbejder", siger Jan Andersen, der er landsformand for Danske Vandværker.

Går forrest i den grønne omstilling

Ud over indsatsen med at donere et vandværk til Ukraine, fremhæves Krstrup Vandværk også for deres arbejde med den grønne omstilling.

Det nye vandværk er energieffektivt og sparer 20 procent på energiforbruget – og i 2024 blev et solcelleanlæg taget i brug, som dækker 25 procent af elforbruget, når solen skinner.

Landets ældste drikkevand – og det passer de på

Samtidig har de i Krstrup et stort fokus på grundvandsbeskyttelse, og har efter eget udsagn Danmarks bedste grundvand, der ligger 100 meter nede godt beskyttet af tykke ler- og kalklag.

Normalt er grundvand et sted mellem 50 og 100 år gammelt, men når borgerne i Krstrup åbner vandhanen, kommer der vand ud, som er mindst 15.000 år gam-

melt. Derfor værner vandværket også om grundvandet og opfordrer forbrugerne til at lade sprøjtemidlerne stå med budskabet: Tænk før du sprøjter.

Om Årets Vandværkspris

I år er det fjerde gang, at Danske Vandværker kårer Årets Vandværk. Formålet med prisen er at fremhæve og synliggøre det ekstraordinære vandværksarbejde. Det er medlemmerne af Danske Vandværker, som har indstillet vandværker til prisen, mens en jury efterfølgende har udpeget to finalister. Medlemmerne i Danske Vandværker stemmer på en af de to kandidater – og i år blev det altså Krstrup Vandværk, der løb med titlen. ■

Scan og se video fra prisoverrækkelsen.

Fra venstre vandværksbestyrer Josef Gerold, bestyrelsesmedlem Helle Johansen, næstformand Lasse Rasmussen, formand Jens-Erik Thomsen, bestyrelsesmedlem Leif Gindesgaard og vandværksbestyrer Michael Mose. Bestyrelsesmedlem Martin Thau var ikke til stede på dagen.

Send sikkert via e-Boks uden at kende kundens CPR-nummer

Sender I breve til jeres kunders e-mail, risikerer I at blive ignoreret eller opfattet som phishing af jeres kunder. Og I har ingen dokumentation for levering.

Hos e-Boks har vi gjort det let for jer at sende vigtig kommunikation ud til jeres kunder. Forsendelsesnøglen (id) kan være kundens navn, adresse eller e-mailadresse.

I e-Boks kan kunden tilgå fakturaer, opgørelser og slutaftregninger, uanset om de er flyttet eller har skiftet mailadresse. e-Boks understøtter **både nye og gamle adresser**, så I eksempelvis kan sende til en tidligere adresse, **selvom kunden er flyttet**. Med e-Boks er I altså ikke kun sikker på, at brevet er leveret - I er også **sikker på leveringen**, selvom I ikke kender kundens nye adresse, hvilket er særligt nyttigt ved fx slutopgørelser.

e-Boks giver jer:

- **Dokumentation på levering:** Kvittering for at dokumenterne er leveret
- **Samme retsvirkning som fysisk post**
- **Sikker forsendelse:** Send sikkert uden at skulle kende og opbevare kundens CPR-nummer
- **Ingen spam eller phishing-frygt:** Kunderne stoler på e-Boks og overser derfor ikke jeres beskeder
- **Let implementering:** Kontakt os, for at komme hurtigt i gang

Læs mere på
e-boks.com
eller scan her

Vil du bruge din fritid på noget **livsvigtigt**?

Thorkild Jensen bruger med glæde sin fritid på at sikre rent vand til forbrugerne ved Lunderskov Vandværk.

Det bedste ved at være en del af bestyrelsen er, at vi hopper op i helikopteren og har fokus på den strategiske udvikling af vandværket. Vi ved som udgangspunkt ikke noget om driften, for eksempel hvordan man skruer på ventiler og pumper. Det skal vi heller ikke, for det sørger de professionelle fagfolk for.

Til gengæld er det spændende at være med i en bestyrelse, som på det strate-

giske plan skal sikre, at vandværket og ledningsnettet vedligeholdes og følger med tiden.

Aktuelt - på grund af den geopolitiske situation - er der kommet nye temaer på dagsordenen. Vi har et stort fokus på vores beredskab og it-sikkerhed, for vi vil gerne kunne opretholde forsyningssikkerheden, selv hvis ondsindede kræfter vil spænde ben for det. Derfor bruger vi meget tid på lave risikovurderinger og forberede os - og det er interessant, selv om det sker på et trist bagtæppe. Som en ansvarlig bestyrelse er vi nødt til at være rustet til tænderne.

Personligt er jeg optaget af, at der er styr på vandværkets økonomi. Bestyrelsen

sidder ikke selv med fingrene i bogholderiet, men vi følger med og får jævnligt økonomiske rapporter fra de fagfolk, der sørger for pengesagerne.

En af de bedste ting i vores bestyrelse er det gode samarbejde, vi har. Alle byder ind, og vi træffer ikke beslutninger, før vi har haft grundige dialoger. Når vi har besluttet os, kan vi se, at beslutningerne bliver til virkelighed inden for forholdsvis kort tid. Det giver en god følelse, at man bidrager til både stabilitet og fremskridt.

Jeg kan kun opfordre andre til at opsøge vandværket enten her i Lunderskov eller i andre byer - der er mange spændende og vigtige opgaver, der skal løses. ■

Brandhaner: Vejle sløjfer **90 procent** af kommunens brandhaner

Vejle Kommune har besluttet at sløjfe 830 brandhaner over en 10-årig periode. Beslutningen er truffet, da brande nu om stunder typisk slukkes med vand fra autosprøjter og tankvogne, og dermed er brandhanerne blevet overflødige. Kommunen har dog besluttet at 70 'strategisk udpegede' brandhaner får lov at bestå. Danske Vandværker har i årevis arbejdet for at sætte sløjfning af ubrugte brandhaner på dagsordenen.

Det stillestående vand i brandhanerne, og bakterievæksten påvirker drikkevandskvaliteten og kan udgøre en risiko for sundheden. Da der ikke er monteret kontraventiler på mange af brandhanerne, er der risiko for at det bakterieholdige vand kan løbe tilbage til forsyningsnettet.

Du kan læse mere om brandhaner på [danskevv.dk](#) > Viden > Drift og teknik > Ledningsnet > Brandhaner ■

På vej mod et **grønnere Danmark**

KL udgiver en podcast, hvor værterne tager rundt i Danmark for at besøge kommunalpolitikere, landmænd og naturfolk, der nu har ansvaret for at gøre den grønne trepart til lokal virkelighed.

Lyt med på KL's hjemmeside:

[kl.dk](#) > Klima og erhverv > Klima > Grøn Trepart > Værktøjskasse > Podcast om Grøn Trepart ■

Grundvandsbeskyttelse: **200 millioner** kroner øremærket til at beskytte drikkevand mod sprøjtegift

Sidste år blev der øremærket 200 millioner til drikkevandsbeskyttelse i Grøn Fond. Og aftaleparterne har nu besluttet, at pengene skal udmøntes gennem Drikkevandsfonden, der på den måde kan forlænges med yderligere to år i 2026 og 2027.

Det er en tiltrængt investering i fremtidens drikkevand, der i disse år er under stort pres. Sidste år blev der fundet pesticidrester i hele 55,7 procent af 2.000 testede drikkevandsboringer.

Puljen har været oversøgt og kunne derfor have gjort endnu større effekt, hvis der var flere penge. Med aftaleforlængelsen forventer parterne bag aftalen, at nye 206 millioner kroner kan give beskyttelse af 4.800 hektar jord. ■

Gå ikke glip af **faglige og politiske nyheder**

Hver fredag sender vi en lille pakke af sted med aktuelle nyheder fra og om vandbranchen.

Det kan være nyheder om faglige og tekniske emner, du skal være opmærksom på. Eller det kan være indsigt i, hvad der sker politisk på drikkevandsområdet.

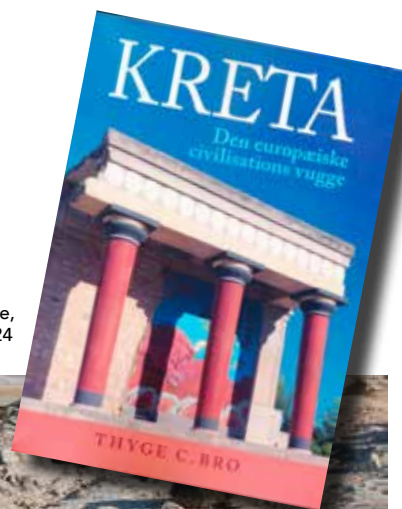
Tilmeld dig nyhedsbrevet og bliv klædt på med ugens faglige og politiske fokus:
danskevv.dk > Nyheder > Nyhedsbreve

Tilmeld her!

Vand og hygiejne hos minoerne

Thyge C. Bro: Kreta. Den europæiske civilisations vugge, Aarhus Universitetsforlag 2024

Drænelingen eller kloakken under centralgården i Phaistos havde dimensioner, så der kunne sendes folk derned via skakter til at foretage vedligeholdelse, og der var derfor også sikret ventilation.

Den minoiske kultur hørte hjemme på den græske ø Kreta, og kulturen blomstrede i løbet af bronzealderen fra omkring 2000 f.Kr. til 1200 f.Kr. Minoerne byggede fra 2000 f.Kr. store sammensatte bygningskomplekser, som vi i dag kalder for paladser. Arkæologerne antager, at paladserne var kombineret bolig for en hersker og central del af administrationen af samfundet. Allerede i bondestenalderen blev der gravet brønde, og fra 3000 f.Kr. blev de sikret med brøndringe, der var tredelte med et trædehul per ring. For at lette arbejdet med at samle de tre dele per ring var der indridsede samlemærker.

Minoerne var klar over, at vand medførte sygdomme, hvorfor de anlagde deres paladser og øvrige beboelser på højdetrak,

hvor det var mere tørt, og derfor havde de fra tidlig tid sikret vandforsyningen med brønde, cisterner og akvæduker. Denne infrastruktur var en integreret del af samfundet, hvor både forsyningen med rigeligt vand og bortskaffelse af affaldsvand var styret og sikret.

Udover brønde byggede minoerne cisterner til både regnvand og kildevand. Cisterner var alle pudset indvendigt med en vandtæt kalkmørtel. Regnvand blev indsamlet fra bygningernes flade tage, hvorfra det via lodrette rør løb ned i en cisterner eller i kloakken. Det stillede krav om, at alle overflader skulle være rene og fri for skidt af hensyn til vandets kvalitet. Minoerne havde ofte installeret filtre af fint sand til at fjerne urenheder. Vandet

i cisterner blev brugt af håndværkere, i værkstederne, i husholdninger og til vanding af haver, mens det kun blev brugt til drikkevand i tilfælde af langvarig tørke. Minoerne byggede større og mindre dæmninger som en del af deres vandforsyning. Det skulle sikre vand fra vandløb, hvor der kun var vand i dele af året. De opmagasinerede på denne måde vand i en længere tid af året til husdyr og overrisling.

Det mest bemærkelsesværdige omkring minoernes vandforsyning er, at de byggede akvæduker, der bragte vand ind til deres paladser og byer. Paladset i Knossos fik vand fra et kildevæld godt 700 meter syd for paladset med en relativ højdeforskel på 65 meter. Vandet blev

bragt frem i en selvløbende U-formet, overdækket stenkanal. Senere blev en akvædukt med vand fra kilder både fem og ti kilometer fra paladset føjet til. Der er fundet rester efter filtre af terrakotta i flere lag, der fjernede urenheder fra vandet ved kilden.

Der var et fordelingsnet af rør af terrakotta, der løb under gulvene fra kun nogle få centimeters dybde til tre meters dybde. Rørenes form gjorde, at de kunne modstå tryk større end en atmosfære, og de var i kraft af trykket selvrensende. Det er første gang i teknikkens historie, at der blev brugt vandrør af terrakotta, som kunne holde til tryk. Desuden brugte minoerne rørledninger af træ, og cypres er ganske velegnet.

Minoerne havde indrettet badeværelser både med mindre svømmebassiner og badekar af terrakotta samt vandskylende toiletter med forbindelse til en kloak. Der er fundet toiletsæder af sten, som minder om moderne versioner, og toiletterne blev som nævnt skyllet med vand efter brug. Der er desuden fundet en faldstamme, der viser, at der var toiletter på en overetage, hvilket ellers først ses i

Minoiske terrakottarør var mellem 0,60 og 0,80 meter lange, og med en indre diameter på 7,5-8,3 centimeter i den smalle ende samt 15-17 centimeter i den brede ende. Rørene var meget præcist fremstillet, så de kunne samles og forsegles med kalkmørtel. Fra paladset i Knossos.

romersk kejsertid. Vandskylende toiletter var så relativt nyt, dengang paladset i Knossos blev udgravet kort efter 1900, og i samtiden var de ikke almindeligt udbredt. Alene af den grund fremstod minoerne på samme tid moderne og ganske avancerede.

Minoerne lavede fra 1800 f.Kr. systemer til at fjerne overskudsvand, regnvand og affaldsvand, og der blev ikke skelnet mellem kloak og dræn. Kloakkens hovedledning var bygget i stenkvadere, den var pudset på indersiden med en vandtæt kalkmørtel. Man kender i den forbindelse ikke til minoiske offentlige toiletter.

Minoerne har haft en ganske avanceret teknisk viden om vand herunder fordeling af vandet. Ligesom de kunne bortskaffe affaldsvand, så toiletter kunne være inde i husene. Noget der ellers igen først kendes hos romerne, og som først blev almindeligt for lidt over 125 år siden i vores del af verdenen. Minoerne kunne dimensionere vandledninger, der kunne holde til tryk ud over almindeligt fald, og de kendte det, der senere har fået betegnelsen Newtons lov om jordens tiltrækningskraft, Pascals lov om tryk, samt de love og principper, som vi i dag forbinder med Arkimedes, og de vidste, hvordan de kunne lave et springvand med sifon. ■

Toiletsæde i sten. Toilettet havde direkte forbindelse med kloakken.

Vagtservice

Vi tager vagten, når I tager ferie

X Automation

Telefon: +45 99 35 16 10

Vagt: +45 40 70 16 00

Vores vagtservice sikrer værdifuld overvågning og monitorering, så I undgår bekymringer omkring procesanlæg og alarmer. Om det så er i en travl hverdag eller i sommerferien.

Vores erfaring siger os, at det kan lette afbrydelser og bekymringer at vide, at der er fjernovervågning af værket ud fra et grundigt kendskab til procesanlæg og styringen på vandværket.

X Automation har været med til at automatisere mere end 250 private vandværker. Hver eneste betyder noget for os – og har givet værdifuld erfaring. Den direkte erfaring med værker, har blandt andet givet os forståelse for jeres driftssikkerhed, og derfor har vi sammensat en vagtordning, der dækker vandværket ind.

Vagtservice fra X Automation giver jer følgende fordele

- › X Automation modtager alle alarmer fra jeres overvågningssystem
- › Vi kobler os op på værket ved alarm
- › Vi vurderer alarmen og kvitterer
- › Ved kritisk fejl vurderer vi, hvilke tiltag, der skal sættes i gang for at sikre stabil drift
- › X Automation fører log over alarmer med beskrivelse af handling

Igen i år er Danske Vandværker med på **Folkemødet**

Læg vejen forbi Drikkevandsteltet
– du finder os i Danchells Anlæg A14.

Det er tredje gang, at Danske Vandværker slår teltdørene op og byder velkommen i Drikkevandsteltet på Folkemødet.

Hvis du befinder dig på Bornholm, så læg vejen forbi Drikkevandsteltet – du finder os i Danchells Anlæg A14.

Folkemødet finder sted fra torsdag 12. juni til lørdag 14. juni - og er altså godt i gang, når du læser dette.

Danske Vandværker har planlagt en række events i Drikkevandsteltet, og vi deltager også i debatter i andre organisationers telte.

Du kan se programmet på:
danskevv.dk > Om os > Folkemøde 2025

Styrk

dine nuværende kompetencer
og opnå nye!

Første halvår er snart gået, men allerede nu kan du finde og tilmelde dig mange kurser og webinarer til efteråret. Måske har I allerede aftalt på vandværket, hvilke kurser I skal deltage i resten af året?

Hold dig opdateret over sommeren

Selvom Danske Vandværkers kurser og webinarer holder fri over sommeren, kan du stadig få fyldt op i videnbanken. Du kan nemlig altid købe optagelser af de webinarer, vi har afholdt. Du kan have webinarer med på farten og se det, når det passer dig.

Læs mere: danskevv.dk > Arrangementer

Kursus

Formand – 360 grader rundt om dit lederskab

Målgruppe:

Bestyrelsesmedlemmer

Kursisternes vurdering af kurset:

"Selvom jeg har været formand i mange år, var det godt at få ny inspiration og se, hvad man kan gøre bedre. Kurset var grundigt og relevant – det giver stof til eftertanke, man kan tage med hjem og bruge".

Brug en aften i selskab med andre bestyrelsesformænd i en vandforsyning, og bliv klogere på, hvordan du som formand udøver din rolle bedst, samt hvordan du leder bestyrelsen og vandværket som organisation. Kurset består dels af oplæg med viden og inspiration, og dels af drøftelser af cases og dialog med andre formænd. Du vil gå fra kurset med nye overvejelser og værktøjer til at udvikle din rolle som formand.

Underviser: Ulrikka Brændgaard, underviser i bestyrelsesarbejde hos forskellige foreninger og organisationer.

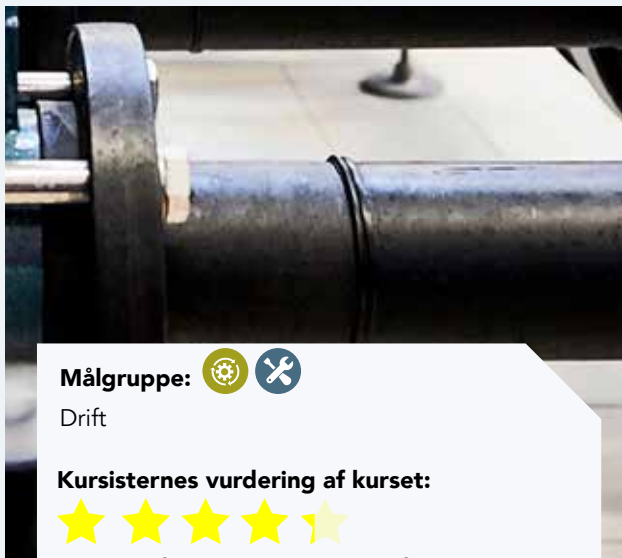
Kurset afholdes flere steder i landet

4. september 2025, Sabro
9. september 2025, Agerskov
11. september 2025, Vrå
16. september 2025, Odense S
18. september 2025, Nykøbing F

Kursus

Svejsning af vandledninger i plast

Målgruppe:

Drift

Kursisternes vurdering af kurset:

"Det var fint at snakke med de forskellige producenter og se forskellige løsninger på fittings og værktøj".

Deltag på dette en-dags el-plast-svejskursus, og lær grundlæggende metoder til at lave den korrekte el-svejsning. Kurset er et praktisk kursus, hvor du får materialerne i hånden og selv skal el-svejs under vejledning af producenterne selv.

Vi starter dagen med et kort teoretisk oplæg om rørtyper og fittings, el-svejs-apparater og værktøj. Resten af dagen er sat af til at arbejde i værkstedet, hvor vi el-svejs. Efter kurset får du et el-svejsbevis på, at du kan el-svejs med hver enkelt producents materialer.

Undervisere: Repræsentanter fra fem forskellige leverandører: Scanpipe, AVK, Brødrene Dahl, GF, Plastline.

Kurset afholdes

17. september 2025, Roskilde

30. september 2025, Horsens

E-learning

Opgrader din viden når det passer dig

Målgruppe:

Alle

Kursisternes vurdering af kurset:

Nu er det lettere end nogensinde!

Med vores e-learning kurser kan du blandt andet tage: Drift- og hygiejnekurset, Hygiejne for håndværkere og entreprenører, It-sikkerhed og træning i god it-adfærd, Ny i bestyrelsen, Grundlæggende vandforsyning. Det hele foregår hjemmefra, når det passer dig – uden at du behøver at tage fri fra arbejde.

Gør det nemt for dig selv og din arbejdsplads – tag kurserne online allerede i dag!

Tilmelding: danskevv.dk > Arrangementer > E-learning.

Nyt om navne

Nyt fra sekretariatet i Solrød Strand

Velkommen til vores nye rådgiver
Kennet Lykke Karlsen

Kennet er uddannet katastrofe- og risikomanager fra Københavns Professionshøjskole – og han er et kendt ansigt i sekretariatet. Under sin studietid var han nemlig ansat som studentermedhjælper hos os i Danske Vandværker, hvor han gennemførte sikkerhedsgange og afholdt

kurser om, hvordan vandværker kan styrke deres beredskab.

Kennet har tidligere i sin karriere arbejdet i Forsvaret, hvor han har haft en baggrund som oversergent og fungeret som mellemlider på forskellige niveauer i hæren.

“Vand er kritisk infrastruktur – og derfor er det rigtig vigtigt, at man har en plan for, hvordan man griber en krisesituation an. Jeg glæder mig til at genoptage arbejdet med beredskab i vandsektoren og ser frem til at støtte jer i at styrke beredskabet, så vi kan sikre, at forbrugerne også i krisetider har vand i hanen”, siger Kennet Lykke Karlsen.

Velkommen til vores nye politiske chef
Alexander L. Nepper

Alexander er uddannet cand.merc.kom. fra CBS og har arbejdet professionelt med politisk interessevaretagelse gennem hele sin karriere. Han har erfaring med alt fra at inddrage frivillige i Røde

Kors og fagbevægelsen til at varetage kommercielle interesser i SMVdanmark. Derudover har han prøvet kræfter med branchens største udfordringer som politisk chef i Philip Morris Danmark.

Senest har han arbejdet som selvstændig politisk rådgiver, men har nu valgt at kaste al sin energi i at sikre danskernes drikkevand – sammen med os.

“Jeg glæder mig så meget til at møde jer alle sammen, se jeres vandværker og hjælpe med at løfte argumenterne op – og ind – på den politiske scene, hvor rent drikkevand naturligt hører hjemme”, siger Alexander.

**Velkommen til
Danske Vandværker**

Vandværker

Torpegårds Vandværk a.m.b.a.
Aasum Gartnerkoloni Vandværk

Virksomheder

Arkikon A/S
Artelia A/S
Europump Consulting ApS
KAESER Kompressorer A/S
Konica Minolta Business Solutions
Denmark A/S
Kudsk Service ApS
Podi ApS
Stenhøj A/S
Sustineri
Vendelbo Toft IT
Watts A/S
Zafehouze Solutions ApS

Kommuner

Mariagerfjord Kommune
Jammerbugt Kommune

Leverandøroversigt

Administrative it-systemer

Microwa

Microwa

Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

Affugtere

**SA KLIMA &
FUGTTEKNIK**

Affugtning – solceller og varmepump

SA Klima og Fugttechnik ApS

Tlf. 52428303
Mail: ssv@sakf.dk
www.sakf.dk

DIEHL
Metering

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

Endress+Hauser
People for Process Automation

Endress+Hauser A/S

Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk@endress.com
www.dk.endress.com

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S

Projektschef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Analyseværktøjer

kamstrup

Kamstrup A/S

Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

SOFTVÆRKET

Softværket

Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

bürkert
FLUID CONTROL SYSTEMS

Bürkert Danmark

Hørkær 24, 2730 Herlev
Tlf. 44 50 75 00
info.dk@burkert.com, www.burkert.dk

**Bliv synlig
i Vandposten**

Book en annonce hos DG Media

Bente Hein Andersen
Tlf. 50 76 14 48
Mail: Bente.Hein@aller.com

Leverandøroversigt

Blødgøring

Optimering af vandværksdrift • Nybyg
Udvidelse • Renovering • Modernisering
Service • Vedligehold

Grundfos Water Treatment Denmark A/S
87 93 83 00
www.silhorko.dk

Lagur Kemifri vandbehandling løser dine
kalkproblemer. Vi garanterer effekten.

Lagur ApS
Attrupvej 4 | 8550 Ryomgård
+45 70 60 56 00 | post@lagur.dk |
www.lagur.dk

Brøndboring

A. Højfeldt A/S
Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Brøndboring | Geoenergi | Service
Ellevevej 7 | DK-3670 Veksø | www.awell.dk
21606199 | ltf@awell.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker
Spånnebæk 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

**HASBO DRILLING &
WATER ENGINEERING A/S**
Holmetofte 5 • 2970 Hørsholm •
45 76 33 88 • www.hasbo.dk •
hasbo@hasbo.dk

K. Sørensen & Søn A/S
Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

Søren Pedersen Brøndboring A/S
Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

Vand-Schmidt A/S
Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

Fjernaflæsning

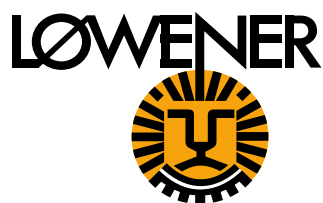
Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

Endress+Hauser A/S
Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk@endress.com
www.dk.endress.com

Kamstrup A/S
Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

V. Løwener A/S

Smedeland 2 • 2600 Glostrup
Tlf: 43 200 300 • vl@loewener.dk
www.loewener.dk

Kamstrup A/S

Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

Softværket

Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

Digital styring til vandforsyninger

Tlf: 42 12 79 80
salg-iot@sgdd.dk
www.sg-iot.dk/vand/

Mere end 50 års erfaring
Vi servicerer udelukkende vandværker
Tlf. 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

Forbrugsafregning**Endress+Hauser A/S**

Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk@endress.com
www.dk.endress.com

**Fjernaflæste målere,
ventiler og kontraventiler**

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

Microwa

Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

Målerportal Aps

Bødkervej 1
6710 Esbjerg V
www.meterportal.eu

Fremtidens målerløsning.

Tlf: 42 12 79 80
salg-iot@sgdd.dk
www.sg-iot.dk/vand/

Rambøll Danmark A/S

Projektschef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Forsikring

Leverandøroversigt

**Skræddersyede
vandværksforsikringer**
Tlf. 43 57 51 03
Mail: danskev@rtm.dk

Softværket
Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

Kom godt og hurtigt i gang med IoT
i samarbejde med Cibicom ?

Cibicom A/S
Industriparken 35-37
2750 Ballerup
+45 70 11 80 11
sales@cibicom.dk

Fugtkontrol

Cotes A/S
Bjørnholms Allé 20, 1.
8260 Viby J, Denmark
Tlf. 5819 6322
fugtkontrol@cotes.com

VANDVÆRKERNES WEBREDAKTØR

Vandværkernes webredaktør
Tlf. 60 21 55 88, www.videnporten.dk
Mail: kontakt@videnporten.dk

Ledelsessystem

Tethys
Digitale ledelsessystem
til vandværker,
Tlf. 72 30 10 79, Mail: info@tethys.dk
www.tethys.dk

Instrumentering

Endress+Hauser A/S
Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk@endress.com
www.dk.endress.com

Hjemmeside

Rambøll Danmark A/S
Projektschef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Ledningsregistrering

**Web-baseret ledningsregistrering.
Opmåling med nyeste GPS-udstyr.**
Tlf. 8792 5511,
ledning.entreprise@aura.dk

IOT (Internet of things)

- "Gør det selv" opmåling med smart app
- Auto opdatering af Ler 2.0 og WebGis
- Hør om vores "byt til nyt" kampagne

www.geograf.dk – 48166700
geograf@geograf.dk

JYDSK TERMOGRAFI CENTER

+30 års erfaring med:

- Lækagesporing,
- Ledningssøgning
- Termografi

www.jydsktermograficenter.dk
Tlf.: 86 42 94 08 • jydsktermo@gmail.com

DANSK PLAST

We invent and build
plastic solutions

**Renovering af eksisterende og opbygning
af nye drikkevandsgodkendte tanke.**

Dansk Plast
+45 7216 3000
info@danskplast.dk

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S
Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Plastsvejsning, lednings og lækagesporing
samt salg af udstyr.

ML-Egetoft
Tlf: 51780190
Email: ml-egetoft@outlook.dk
www.ml-egetoft.dk

Revision

**Kontorhjälpens
Vandværksadministration**
- Få styr på administrationen
Tlf. 97 74 12 00

SOFTVÆRKET

Softværket
Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

Pumper

**GPS opmåling, ajourføring af
ledningsregistrering, tinglysning
samt udvikling af professionelle,
brugervenlige GIS programmer**

THVILUM A/S • Åbygade 10 • 8300 Odder
86 54 62 33 • kontor@thvilum.dk • www.thvilum.dk

GRUNDFOS

Grundfos DK A/S
Professionelle pumpe-løsninger til
professionelle brugere!
Martin Bachs Vej 3 • 8850 Bjerringbro
87 50 50 50 • www.grundfos.dk

Midt Regnskab - Til rådighed & til
regnskab. Tlf. 40 26 68 93, marie@
midtregnskab.dk

Lækagesøgning

Renovering og opgradering af eksisterende tanke

Regnskabskontor Nord
Tlf. 96 39 91 00
fdk@rskn.dk
www.rskn.dk

Leverandøroversigt

SOFTVÆRKET

Softværket

Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

Dines Jørgensen & Co. A/S

Telefon 57 86 06 66
dj@dj-co.dk
dj-co.dk

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Vandværkernes edb service

Mere end 50 års erfaring
Vi servicerer udelukkende vandværker
Tlf. 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

- Alle typer borehulslogs
 - Alle typer pumpeforsøg og tolkninger
 - Kildepladsvurderinger
- København +45 4588 4444
Aarhus +45 8627 3111
www.geo.dk • geo@geo.dk

Tlf. 97 53 22 22 | www.pcdrill.dk

Højslev | Hadsund | Oksbøl | Logumkloster | Køge

Statsautoriserede Revisorer

**En målrettet revision
med kompetence**
- En del af 2+ Revision

Bygnaf 15, 6100 Haderslev
Telefon 74532299
info@2plus-revision.dk
www.2plus-revision.dk

Rådgivning

Få rådgivning indenfor:

- Driftsteknik - fra Kildeplads til Taphane
- Prøvetagningsplaner, Ledelsessystemer, Regulativer, Bekendtgørelser samt Beredskabsplaner.
- Forurening af drikkevand, prøvetagning og analyse af vand og jord

Tlf. +45 2022 3099 - eb@vandDoktoren.dk
vanddoktoren.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker

Spånebak 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

Rådgivende ingeniører

- Projektering
- Udbud
- Tilsyn
- Borgerdialog

Ring +45 30122893 eller mail: bo@bovak.dk
<https://bovak.dk>

Råvandsstation

Styret underboring

PA Underboring

– Entreprenørfirmaet Per Andersen A/S, Lærkedalsvej 1, 4270 Høng,
tlf: 40429438,
mail: pa@pa-underboring.dk
<https://pa-underboring.dk>

Styring, regulering, overvågning (SRO)

Vandværkets Digitale Platform og SRO med markedets nemmeste brugerflade. Landsdækkende service fra Birkerød og Stilling til alle størrelser vandværker.

**Se mere på www.bluecontrol.dk
Telefon 70278766**

Endress+Hauser
People for Process Automation

Endress+Hauser A/S

Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk@endress.com
www.dk.endress.com

 **DK
VANDSERVICE**
En del af Vand Gruppen^{A/S}

DK Vandservice A/S

Mads Eg Damgaardsvej 52
7400 Herning, tlf. 72 30 10 80,
Mail: info@dk-vandservice.dk
www.dk-vandservice.dk

FRONTMATEC
A Fortifi Company

Frontmatics løsninger optimerer og sikrer driften i dit vandværk og beskytter imod udefrakommende trusler

Frontmtec

Østerbro 5, 7800 Skive
+45 97 52 50 22
info@frontmtec.com
controls.frontmtec.com

**JH DYK ApS
DYKKER- OG INSPEKTIONSFIRMA**

Clausholmvej 27G, 8960 Randers
Tlf.: 40823000, Jh@jh-dyk.dk
jh-dyk.dk

Tlf. 97 53 22 22 | www.pcdrill.dk

Højslev | Hadsund | Oksbøl | Logumkloster | Køge

GRUNDFOS

Optimering af vandværksdrift • Nybyg
Udvidelse • Renovering • Modernisering
Service • Vedligehold

Grundfos Water Treatment Denmark A/S
87 93 83 00
www.silhorko.dk

Seatek Aps – Dykkerservice

Jens Erik Eriksen
Jernbanevej 2, 8500 Grenaa
Tlf 4032 2471
jee@seatek.dk

bürkert
FLUID CONTROL SYSTEMS

Bürkert Danmark

Hørkær 24, 2730 Herlev
Tlf. 44 50 75 00
info.dk@burkert.com, www.burkert.dk

 Automation
Den direkte vej

X Automation

Hagensvej 4 - 9530 Støvring
Tlf. 99 35 16 10 - mail@xaut.dk
www.xaut.dk

**Styring
Regulering
Overvågning**

Kontakt:
9740 3111
dme.as

Tankinspektion & -rensning

Trykluft

På alle trykluftsystemer udføres

Servicering og reparation
Udmåling for utætheder
Tryktests

STENHØJ
Tlf: +45 76 82 12 22 Mail: salgdk@stenhoj.dk

Leverandøroversigt

Vandværksfirmaer - udførende

A. HØJFELDT

En del af Vand Gruppen A/S

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Jysk Vandrensning A/S

Jyllandsvej 49, 7330 Brande, Tlf. 97 18 06 56
www.jysk-vandrensning.dk

Jysk Vandrensning

Tlf; 97180656
Henrik@jysk-vandrensning.dk
www.jysk-vandrensning.dk

VAND SCHMIDT A/S

Vand-Schmidt A/S

Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

K. SØRENSEN & SØN

En del af Vand Gruppen A/S

K. Sørensen & Søn A/S

Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

– Erfaring, ekspertise og tillid

Tlf. 97 53 22 22 | www.pcdrill.dk

Højslev | Hadsund | Oksbøl | Løgumkloster | Køge

Vandværksløsninger

Kontakt os – vi står klar

Tlf. 76 73 37 50
www.kemic.dk • kemic@kemic.dk

Fr. Dahlgaard A/S

Spånnebæk 3B
DK-4300 Holbæk
Tlf.: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
dahlgaard.dk

S.P. BRØNDBORING

En del af Vand Gruppen A/S

Søren Pedersen Brøndboring A/S

Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

Optimering af vandværksdrift • Nybyg
Udvidelse • Renovering • Modernisering
Service • Vedligehold

Grundfos Water Treatment Denmark A/S
87 93 83 00
www.silhorko.dk

Hovedkontor og værksted:

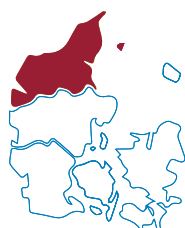
Rosbjergvej 26, 8220 Brabrand
Tlf. +45 8744 1055

Sjællandsafdeling:

Dirch Passers Alle 76, 2000 Frederiksberg
www.vandogteknik.dk

Få overblik over organisationen

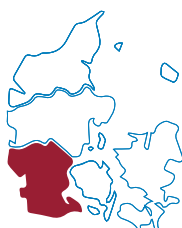
Scan QR-koden og se, hvem der repræsenterer Danske Vandværkers medlemmer i foreningens fem regioner.

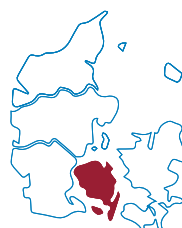
Nord

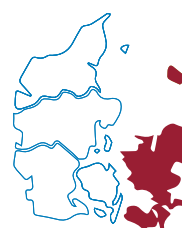
Midt

Syd

Fyn

Øst

**Danske
Vandværker**

Fokus på dit drikkevand

Vandposten udgives af
Danske Vandværker
Solrød Center 20C, 1.
2680 Solrød Strand
Mail: info@danskevv.dk
Tlf. 56 14 42 42
www.danskevv.dk

Artikler kan citeres med kildeangivelse.

Vandpostens formål

Vandposten er et medlemsmagasin, der skriver om faglige og tekniske emner med det formål at sætte fokus på erfaringer, ny viden og praksis rundt om og indenfor drikkevandssektoren.

Redaktionen afsluttet
01.05.2025.

Ansvarshavende redaktør
Lise Lotte Toft

Redaktion

Mette Kingod, redaktør
Christian Flyvbjerg
Thea Storm Pedersen.

Layout

Irene Blak.

Tryk

Sangill Grafisk. Trykt på Circleoffset White
100 gram genbrugspapir med miljøvenlige
vegetabiliske farver.

Distribueret oplag pr. udgivelse: 5.923
eksemplarer.

Medlem af Danske Medier.
Senest oplagskontrol: Perioden
1. halvår 2023 – 2. halvår 2024.

Adresseændring og abonnement

Tlf. 56 14 42 42
Mail: info@danskevv.dk
Eller på Min side på danskevv.dk.

Årsabonnement

347 kroner (5 udgivelser pr. år).

Opsigelse 1 måneds varsel til årsskiftet.

Annoncer

DG Media
Bente Hein Andersen
Tlf. 50 76 14 48
Mail: Bente.Hein@aller.com

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

KOM KALKGENER TIL LIVS

– OG FÅ GLADE FORBRUGERE

DRIFT- OG VEDLIGEHOLDELSESFRIT
REGISTERED PATENT – EP3377450

LEJE AF

LAGUR[®]
PRO

fra kr. **977**
pr. md. ekskl. moms

.....140 kogevaske
med LAGUR

140 kogevaske.....
uden LAGUR
*

KØB AF

LAGUR[®]
PRO

fra kr. **46.900**
ekskl. moms

GODKENDT
TIL DRIKKEVAND

LAGUR.DK · 70 60 56 00

*Dokumenteret af Dansk Institut
Hele rapporten kan rekvireres via eksperten@lagur.dk

PRODUCERET
I DANMARK

